

Gurbannepes Jürdekow

*Gel, köñlüm,
seýran edeli...*

Aşgabat 2005

Gurbannepes Jürdekow

Gel, köňlüm,
seýran edeli...
(Goşgular)

Aşgabat
2005

Ata pendin algyn, oglum!

Mümkin, öz perzendiň – ogluň barada, onda-da onuň döredi-jiligi dogrusynda agyz dolduryp gürläp oturmak gelşiksizdir. Şeý-le-de bolsa, şol waka barada men aýtman, dymyp gezip biljek däl.

Hawa, Gurbannepesiň ýaňy dünýä inen pursatlarydy. Dost-ýarlarym meni gutlamak üçin öýe ýygnanypdylar. Olaryň arasynda türkmeniň söýgüli şahyry Kerim Gurbannepesow hem bardy. Ol oglumyň ady bilen gyzyklandy.

--- Gurbannepes Täçmämmedowiç Jürdekow ! - diýip, men ýylgyrdym.

Şahyr meniň aýdanyma şübhenyňän dek, “Gurbannepes?!” diýip gaýtalady-da, içi şeraply bulgury ýokary göterdi. Ol:

- Adamlar, beýle ady göterýän çaganyň bihal bolmaga haky ýokdur. Geliň, onda, Gurbannepes janyň saglygy üçin, onuň gelejekde ilhalar, zehinli ýigit bolup ýetişmegi üçin şu badany başa çekeliň! – diýdi.

Belki, şahyryň arzuwlaryna perişdeler “omyn” diýendir.

Gurbannepes döredijilik älemine özüniň kämil eserleri bilen geldi. Ol “ýörjen-ýörjenlik” pursatyny başdan geçirmedi.

Bir gezek oglumyň nusgawy (klassiki) äheňde ýazan goşgularyna begenip hem-de geň galyp, olary Nury dädä (edebiýatçy alym Aşyrapur Meredow – T.J.) görkezdim, okap görmegini haýys etdim.

Şondan soň geçse birki gün geçendir. Nury dädäniň özi jaň etdi-de, “ogluň özünem alyp gel” diýdi.

Söhbetdeşlik wagtynda Nury dädä ogluma gymmatly, degerli maslahatlar berdi hem-de goşgulary halys ýürekden halandygyny aýtdy. Hoşlaşyp turjak bolanymyzda, ol ýylgyrdy-da:

– Ogluňyz Nepesiň (ol şygrylaryny Nepes ady bilen ýazýar – T.J.) goşgularyny Mollanepesiň täze tapylan eserleri diýip okyja hödürläýeňde-de, ynansalar gerek – diýip, Gurbannepese ak ýol arzuw etdi.

Oglum şeýle ak patany edebiýatçy alym, şahyr Ahmet Mämmedowdan hem (“Garagum”, № 6, 2003ý.) aldy.

Gurbannepes, indi saňa diňe işläýmek galýar. Sözümiň soňunda ogluma şeýle bir hakykaty ýatlatmakçy.

Döredijilik durgunlygy halaýan däl, dowamly işle! Galamyň ýiti bolsun!

Gurbannepes, bi, meniň saňa ata pendimdir. Ata pendin algyn, oglum!

Täçmämmed Jürdekow
Türkmenistanyň halk ýazyjysy

Gazallar

Gördüm

Men bu ýalançy dünýäniň sagyn gördüm, solun gördüm,
Mundan ahyrete çenli geçilmeli ýolun gördüm.

Duýdum bu dünýäň darlygyn, gördüm onuň kemligini,
Hemem duýup giňligini, dolulygyn, bolun gördüm.

Kä kişiniň, bu dünýäge mün bir ýola gelen ýaly,
Bir-birne gurýan hilesin, sapalagyn, alyn gördüm.

Tolkun atyp duran deňzin, hemem ol düýpsiz ummanyn,
Göýä sonasy awlanyp, boşap galan kölün gördüm.

Leýli magşugyny küýsöp, sabr-u kararyny tapman,
Ol Kaýysyň mejnun bolup gezen ymgyr çölün gördüm.

Hijran oduna daglanan ýüregini alyp ele,
Perhadyň Şirin adyny yaňlandyran dagyn gördüm.

Ynsabyny gark edeniň, Taňrysyny terk edeniň,
Şeýtany arka edeniň usýan-u webalyn gördüm.

Pelek çarhyny aýlaýyp, eläp otyr ykballary,
Keçlerin Zemine döken şol elek-gyrbalyn gördüm.

Bu dünýäniň genji-käni, ol kitab-u kelamyny –
Göwherini, jöwherini, zümerredin, laglyn gördüm.

Diňe mal-u mülk toplaýyp, munda öz ornun tapmadyk,
Güwşi, çeşmi, tili bolan kerin, körün, lalyn gördüm.

Gün doganda çayan nurun, ýaşanda ahtar-ýyldyzyn,
Her kimiň ýüzüne sylýan ol mahy-helalyn gördüm.

Munda agladyp enäni, Haka ýumrugyn çenäni,
Taňrysyna gol uzadyp oturan saýylyn gördüm.

Arşyň-gögüň, Ýer-Zeminiň bir bolsa-da ýaradany,
Asudalygyny arşyň, Zemin kyl-u kalyn gördüm.

Hak sözi aýdyp aglany, ýalan sözleýip aldany,
Hem egrisin, hem dogrusyn – elibin hem dalyn gördüm.

Nepes aýdar, ýokdur arman, bu bazygär ýalançydan
Ötmezden oň Aý ýüzlimiň husnuny-jemalyn gördüm.

Gümrah olana dumanda, şöhle saçýan ýol bolsadym,
Gark olmaz ýaly ummanda, bir kiçijik sal bolsadym.

Asmanda durna uçanda, bolsadym şolaň içinde,
Ol aryflar söz açanda, wah, käşki bir lal bolsadym.

Bendäň köýen garagyna, em bolsam gara-agyna,
Kişiň sönen çyragyna bir pursatlyk nar bolsadym.

Bir melek ki gökden gelip, sabr-u kararymny alyp,
Kamaty göýä ki elip, sežde kylyp dal bolsadym.

Yşk oduny salyp kalba, ýaý kaddyma bolmuş dalda,
Al ýañagy göýä alma, şol ýañakda hal bolsadym.

Nepes, kylmagyn sen perýat, ýakyn bolmaz saňa her ýat,
Tahyr kibi, göýä Perhat yşga köýüp kül bolsadym.

Ezelden ynsan ählini ýaradan-a ol Halykdyr,
Ynsan onuň guly bolmuş, ol hem ynsana mälikdir.

Kim-se gider, kimse geler, dolar öwezi, emma bir
Ýagşy är dünýeden ötse onuň ýeri, gör, gädikdir.

Adam ogly, aldatdyrma ozüňi şeýtana, belki,
Seri göçmekden saklaýan başymyzdaky börükdir.

Her kişi dünýeden ötse siňmelidir gara ýere,
Ýoldaşyňy goýup gitme, imanyň saňa şärikdir.

Ýagty bolsa-da bu jahan her kişi yşyk gözlemiş,
Taňryň ýaradan yşgyndan özge yşyklar körükdir.

Ynsan kalby bir nar bolsa, däneleri imanydyr,
Nar içre däne bolmasa göýä bipeýda gabykdyr.

Nepes, ne toba kylmaz sen, gije-ýu gündiz ýyglaýyp,
Eşkiň bilen ýuwaýmasaň, bu köňlüň göýä läbikdir.

Degmäňler siz bu nahala, boý berip derege döner,
Ýatan agaç hem jaý ýerde göýä ki kürege döner.

Har etmäň bugdaý dānesin, ýere atsaň sümmül bolar,
Orulyp, döwlüp, elenip saçakda çörege döner.

Takwa kişä hanjar berseň galam ýerine ulanar,
Päli azanyň elinde ýelek hem ýaraga döner.

Ýagşy terbiýe bergin sen bagryňdan önen zürýada,
Birden gözleriň kör bolsa perzendiň garaga döner.

Bu dünýe bir baş gündir, bil, bir günü orular ömrüň,
Asmanda dogan täze Aý göýä ki oraga döner.

Eý, Nepes, gije-ýu gündiz Haka sygyn, ýuw kalbyňy,
Üşbu köňlűň tämizlenip, bir nurly ýürege döner.

Gurban eýledi

Bir gözele arzym aýtsam, sözlerim yrýa eýledi,
Jiger-bagrymy paralap, hersini birýan eýledi.

Gije düýşde, gündiz huşda ol jadyly gözlerine
Iki çeşmimi zar edip, gözýaş-a girýan eýledi.

Derýa bilen akdym gitdim men ol hasrat ummanyna,
Gözlerimden akan ýaşym şol dāli derýa eýledi...

Göýä ki awun awlagan, sabada çykyp şikara,
Nyşana alyp ýüregim, gamzasyn tir-ýaý eýledi.

Gol tutuşyp girdik бага, diňläp bilbil nagmalaryn,
Göýä ol jennet bagyna aşygyn seýran eýledi.

Almaly, injirli бага seýran etsem ol ýar bile,
Aşygyny eýläp bagban, māmesin ter nar eýledi.

Göýä bir algyr duşman ol, onki süňňün leşger edip,
Talaň salyp köňül şāhrim düzledi – weýran eýledi.

Ne islese berjaý kyldym, çykdy ýar göwün tagtyma,
Köňül köşgümiň şasy deý, ýüregmi eýwan eýledi.

Köşgi-eýwanda oturyp çöşledi ýar saçlaryny,
Tarlaryn öwrüp kemende, köşgümi zyndan eýledi.

Her barmagna tylla ýüzük dakmak isleýip men ýara,
Guralym elime aldym, kesbimi zergär eýledi.

Şüdügär edip ýüregim, yşgyň tohumyny sepdi,
Taňry ýaratmyş leblerniň ballaryn serkar eýledi.

Aý ýüzüni görmek üçin, görmek üçin gara gözün,
Gije-gündiz gapysynda saklaw-u serbaz eýledi.

Owal bagtym alyslarda gaýyp ýördi bürgüt kimin,
Gözlerini gördüm ýaryň, bagt guşum perwaz eýledi.

Mejnun bolup çöle çykdy, teşne boldum, leblerimi
Yşk dagynyň çeşmesinden gandyrdy – seýrap eýledi.

Bir pursat pynhan sözleşdik, birdenkä dartdy özüne,
Dahanyndan çykan demin göýä ki girdap eýledi.

Ýar yşgynyň girdabyndan çyka bilmeýen daşyna
Aşyk Nepes gark bolup, başyny gurban eýledi.

Güle sataşdym

Gije бага seýle çykdy, bag içre güle sataşdym,
Şol gülüň başyna gonan aşyk bilbile sataşdym.

Bilbil ahy-nala çekip, gijeler saýrady zaryn...
Daňa golaý barsam, gülüň düýbýnde küle sataşdym.

Gülden sorasam bilbiliň ne ahwala düşenini,
Zybanyndan söz çykmady, göýä bir lala sataşdym.

Yşk dagynyň çeşmesinden gandyrmadyk köklerini,
Ýalňyz, gurap, başyn egip, sülleren tala sataşdym.

Dagdan, düzden, ymgyr çölden tapmadyk deý öz ýaryny,
Lerzan edip, güwläp duran ol tupan-ýele sataşdym.

Elinde öçügsije şem, şol şemiň hem ýagtysyna,
Yşk dagyna baryan ýolda bir bende-gula sataşdym.

Göýä pelek hem öz çarhyn ýarsyz aýlamaýan ýaly,
Şol bir ýerde duran güne hem aýa-ýyla sataşdym.

Aşyk Nepes kän oýlanyp başyn egdi, eziz Taňrym,
Aýan etgin jogabyny, bu ne ahwala sataşdym.

Gülzara döndi

Saba bilen ýara duşdum, çöllerim gülzara döndi,
Yşk daragtynyň her güli alma, injir, nara döndi.

Gara gözlerine baksam maýyl etdi men ol ýar,
Iki çeşmimi baglaýyp, bir owsunçy mara döndi.

Bir bakanda aldy janym ol jellat gözleri bilen,
Hamana mende owal bir jan algysy bara döndi.

Men-ä bir göni gelen aw, ol hem günü gelen awçy,
Gaşlary dönmüş kemana, kirpikleri tire döndi.

Asmak üçin halka gurup saçlaryn boýnuma atdy,
Eda bilen ör turanda derek boýy dara döndi.

Çöşledi ýarym saçlaryn, gün ýaşdy, düşdi garaňky,
Aý bolup dogdy ýüzleri, şöhleleri nura döndi.

Bir gün köýüp, bir gün ýanyp şol gözel ýaryň ugrunda
Nepesiň yşkyň oduna ýanmagy bir käre döndi.

Eý-a Hudaý, bir gözeliň aşyk boldum kamatyna,
Ýara arzymy aýtmagyň tapmadym men amatyny.

Bir ýola bakdym ýüzüne, göz öňümden sumat boldy,
Göýä münen ýaly, Taňrym, arşdan ýollan ak atyňa.

Sabr-u kararymy tapman, gözlerim ýolunda galdy,
Emma onuň şo-ol gidişi, men haýranam takatyna.

Bir Aýy ýaradanyň bes, neçün ikini ýaratdyň,
Belki nur çaymak üçindir bu köňlümiň zulmatyna.

Ähli tämizlik ýazylan ol Kurany-kelamyňa,
Neçün ýazmadykaň adyn süresine, aýatyna.

Talwas edip bu ýüregim gara gözlerin görmäni,
Gijeler karar tapmadym, göz ýetirdim halatyna.

Mejnun, Perhat söýüp ötdi, Garyp, Tahyr ötdi köýüp,
Aşyk Nepes hem ýanyplar garaşar öz nobatyna.

Dogub-a dörälim bäri görmändim men beýle jamal,
Bir görenim bilen doýman ýüregim istedi wysal.

Barmaklary ne zulmaýy, ýüzleri ogşayar Aýa,
Göýä jennet bagyndaky alma kibi ýañagy al.

Dolan Aý deý nurun saçyp, mähir bary akyp duran
Didaryn görmekden özge ýokdur arzuw, bolmaz hyýal.

Bu başym söwdaýa düşmüş husny-jemalyny görüp,
Kaddy-kamatyn döreden niçik ussa, niçik kulal.

Bir bakaňda gark eýlejek, gözleri bir tereň umman,
Düşdüm ol düýpsüz ummana, ne taýmyl bar,
ne-de bir sal.

Gijeler uklaýa bilmän, Aý ýüzünde tegmil gördüm,
Siňe seretsem, ýarymyň ýañagynda bir nukta hal.

Naýza kylyp kirpiklerin, deşim-deşim etdi bagrym,
Neýläýin men, şol sebäpli jiger-bagrym göýä gyrbal.

Jananyň yşgyna düşüp men bir zada göz ýetirdim,
Yşk oduna çoyunmazdan geçmeli bir niçe zowal.

Daglar aşyp, çöller söküp geçdim ençe menzilleri,
Ýaryň ugrunda surnugyp, gurbat ýitip, gaçdy mejal.

Çykyp ýüregmiň töründen zybana gelen kelaym
Ýar dergähine ýetirse saba bilen öwsen şemal.

Aşyk Nepes, neýleý indi, köňlüm-ä boldy şikeste,
Ýar bilen döwran sürmedim, bu ne yazgyt, bu ne ykbal.

Gözleriň

Duşaňda ýüzüňi sowduň, ogryn garady gözleriň,
Yşk oduna ýakmak üçin hile gurady gözleriň.

Yşk bir ýanyp duran otdur, her kes golaý bara bilmez,
Emma birje bakanlary okladar oda gözleriň.

Gijeler bäs gelebilmez dolan Aýyň şöhleleri,
Günüň nurun serpikdirer säher-sabada gözleriň.

Jennetiň aby-zulaly taý gelebilmez çeşmiňe,
Gark eýlär, nazarym düşse, tereň derýa deý gözleriň.

Älem-jahany aýlanyp, niçe gözlere sataşdym,
Şolaryň ählisinden hem juda zyýada gözleriň.

Derdimiň dermany bolmuş, kör olan çeşmime kehhah,
Ýeke gün göre bilmesem ýuwtdyr hunaba gözleriň.

Nazarymyz kaklyşanda aklym aldyň, gitdi huşum,
Bir bakaňda sermest eýläň, yşgyň şeraby – gözleriň.

Ýarym, çeşmiň çeşmä manend, yşk dagyndandyr
Säherler turup ýuwulmyş göýä gülaba gözleriň.^{gözbaşy,}

Arzym aýtsam, dogry gara, bakaýyn men ol gudrata,
Zybanyňdan söz çykmasa aýdar jogaby gözleriň.

Aşyk Nepes, ger kör olsaň, ýar dabannyň basan ýerne,
Dowa bolar, başyň goýup sürtseň turaba gözleriň.

Aşygam, berdim köňlümi bir Aýa, gardaşlarym,
Kirpigi – yşk oklary, gaşy ýaýa gardaşlarym.

Özi gaýyp, sözi şirin, yşky ataş, kölgesi bagt –
Symrug-u toty, semender, humaýa gardaşlarym.

Yşk şährinden geldi kerwen, ýüki lagldyr göwher,
Bu köňlüm ogşamyş kerwensaraýa gardaşlarym.

Kükregime ekdi ýar yşk daragtynyň nahalyn,
Ýetişdi, berdi miwe, saldy saýa gardaşlarym.

Ýürek telwas edip, uçdum arşa ýüzün göremde,
Yrak düşsem bir pursat batdym laýa, gardaşlarym.

Nepes yşka ýanan ärem, görüň, bakyň geçmedi,
Şükür Alhamdililla, ömrüm zaýa, gardaşlarym.

Eý, ýüzi Aý dek zyba, lebiň gand-u şekerem,
Yşkyňa düşüp, gije-gündiz zaryň çekerem.

Şahym, huplar serweri, hany mätäje goldaw?!
Ne haýyr gördük biz senden, ne sahawat, ne kerem.

Hassa boldum, derdimiň dermanyn tapmaz her tebib,
Tebibim sen, lebleriňden maňa her dem akar em.

Onki synaň, şübhesiz, jennetiň bagy-bossany,
Lebiň baly aby-zemzem, goýnuň, ýokdur şek, Erem.

Aýdan ary, Günden zyýat Hak ýaratmysj jemalyň
Gije görsem gündiz, gündiz görsem gije pikirim.

Naýza geçmez kükregimden, gylyç kesmez başymy,
Nepes, hijran hanjary alar janymy megerem.

Ýarym, lebleriň ballary yşgyň dagynyň menbagy,
Aby-towfykdan ganmagy bu köňlüm kylar tamagy.

Ýüz-gözüňden nurlar döküp, geçip gitdiň ýagty saçyp,
Köňül zulmatynda ýandy yşgyň oçmejek çyragy.

Mähir doly gözleriňi birje görmek isleýip men,
Ýedi dagy uçup geçdim, golaý kylyp daş-yragy.

Älem-jahany neýläýin, gözleriňde mesgen tutdum,
Gijelerim – garasydyr, gündizlerim göýä agy.

Pisse – dahan, badam – gabak, lebleriň naryň dānesi,
Goýnuň içi ýada salar ol jenneti – Erem bagy.

Şirin güftaryň eşidip göge galkdy çöken göwnüm,
Arşy-aglaýa çen ýetdi, göýä münmüşem Byragy.

Ýüregimde galan nahra biter-de gider yzasys,
Aý ýüzli didaryň görsem ýüregimiň küýsän çagy.

Owazaň äleme äşgär kyla bilmedim, neýläýin,
Ejiz geldi meň zybanym, waspyň ýaýsady Pyragy.

Ýar mährinden ganmak üçin derhal rowana bolmuşam...
Janana barýan ýoluma çekilmiş aýralyk dagy.

Ýara hak aşyk bolanlar hergiz galmazlar näumyt,
Aşyk Nepes, nesip etse ýar bilen kylar jumagy.

Geldim amana

Agalar, men bolmuşam yşk şährine rowana,
Şähriň soltanyn görüp derhal geldim amana.

Bäh-bäh onuň gözleri göýä ki jelladydyr,
Janym almaga häzir, garaşyp dur permana.

Ýar dergähini görseň, göýä behiştin baby,
Islegin berjaý kylyp dönsedm men gulmana.

Kirpikleri ok olmuş, dönüp ýaýa gaşlary,
Aýtjak arzym diňlemän, okun saldy kemana.

Atan oky-da geçdi jiger-bagrymdan parran,
Boýady ki ol meni tenden akan al gana.

Örteýib-ä tenimi ataşyna, ýandyrdy
Göýä bir şemgy-suzan, men hem oňa perwana.

Neýläýin, men bendäniň umydyn katg eýledi,
Şeýle ki jeza bermiş men garyp-natuwana.

Aşyk Nepes, sen ýşgyň derdinden köýmez olsaň,
Sežde kylyp ýalbargyn, rehim kylsyn bu jana.

Eý pelek, gel sözleşeli, şaýat kylyp bu gijäni,
Kaýdan aldyň sen meniň bu başyma düşen bijäni?!

Gördük, çarhyňy aýlaýyp, seniň gelşiňi gerdana,
Hoja eýleýip guluňy, gul eýlediň-ä hojany.

Men haýranam, pelek, seniň doýmaz-u dolmaz nebsiňe,
Adam ýji aždarma dek duýdansyz urýaň penjäni.

Göýä ki biten hasyly gije-gündiz orup baryaň,
Ne saýgarýaň juwany sen, ne-de gaýgyryaň gojany.

Aýda bilermiň sen maňa, ol ki ýşgyň zyndanyna,
Niçäni bendi eýleýip, azat eýlediň niçäni?!

Gurbanepes, gapyl olma, ne jogap gelsin pelekden,
Peýläp ýatandyr amatyn almak üçin şirin jany.

Nyýaz bile

Yşga düşeniň köňli-hä aýdym bile, saz bile,
Haka aşyk bolanyň köňli mydam nyýaz bile.

Zahyd-a, owaly bilen ýuw kalbyň, päliň düzet,
Jennete düşerin öýtme baş wagt namaz bile.

Haramylyk egri ýoldur, elter şeytan alnyna,
Hak dergähine rowana bolsaň gitgin düz bile.

Haky görmek isteseň, göwnüňden aýryp gümany,
Kalbyň bile görmeli, göre bilmez sen göz bile.

Ezelden Taňrym ýaratmyş älemi, sözläp "kün"-i,
Ylahyň bu sözi taý gelmez özge bir söz bile.

Eger ýüregi ýaraly ýalandan uýsa Taňra,
Em eden ýaly bolar öz ýarasyna duz bile.

Kylgyn ýagşy işleri, günä bilen taňla barma,
Ol melekler garşylarlar otly gürzi, köz bile.

Nepes, terk et dünýe malyn, gazan iman baýlygyn,
Ahyrynda girmelisiň gara ýere biz bile.

Salamym meniň

Çoh garaşdym, ahyr geldi, Ruhnama – kelamym meniň,
Görenimden ýüze syldym, ol mahy – helalym meniň.

Bu dünýäniň genji-känin, neýläýin men, sim-u zerin,
Maňa özge mal gerekmez, Kitabym – mülk-malym meniň.

Kitabyň her sahabynyň bolmasa zerre haramy,
Bolmaz ahyr, neçün bolsun, hilelerim-alyym meniň.

Ger ýüregim gama batyp, ýörmeli bolsa gijeler,
Göýä bir şam çyragy deý ýagtyldar ol ýolum meniň.

Budur durmuşda saklajak haramylyk ummanynyň
Girdabynda gark etmäni, taýmylymdyr salym meniň.

Birden-kä bilim бүкүlip, tapmasam derdime dowa,
Şol kitaby seýik etsem, elip olar dalym meniň.

Kalbymyzy tämizledi, göýä dagdan inen çeşme,
Ähli tämizlikler içre ol tylla zulalym meniň.

Maksad-u myrada ýetdim, görmedigiň gözi çyksyn,
Ýedi gat arşyň üstünde, gör, arzuw-hyýalym meniň.

Eý beýik ärler serweri, Hakyň gursagyňa guýan,
Ol beýik kitabyň bilen hoş eýlediň halym meniň.

Nepes aýdar, bu ilimde şeýle kelam döräni çün,
Budur Beýik Türkmenbaşa tagzymym, salamym meniň.

Rubagylar

Diňleseňiz aýtjak sözüň, gardaşlar,
Beýik bolunýandyň bir bolsa başlar,
Beýik dag diýenimiz dälmidir eýsem,
Bir ýere jemlenen owunjak daşlar.

Saýýad köpelse dagda keyik bolmaz,
Içi çüýrän şahadan seýik bolmaz,
Ýagysy öz içinde dörän millet
Niçe beýgeltseňem hiç beýik bolmaz.

Gözeller açylar bagda gül bolup,
Aşyk bolanlar saýrar bilbil bolup,
Täleý ters gelende güller-ä solar,
Bilbillerem ýanar yşga kül bolup.

Owal aýdypdyrlar: «Keramatmyş söz,
Bir söz güldürermiş, öldürmiş bir söz».
Beýan edip bilmedik sözüň aýtsa,
Bolmazmy sözdenem keramatly göz.

Imansyz köňüliň içi laý bolar,
Imanly köňül derýaýy-çaý bolar.
Haka hak aşyk bolanyň ýüregi
Saplanyp, göýýä ki nurly Aý bolar.

Taýmyl menzil aşmaz kürek bolmasa,
Yşga düşülmez hiç ýürek bolmasa,
Yşga düşüp menzil aşanyň hebes,
Ýaryň wepasynda derek bolmasa.

Yşk derýasynda gark bolanlaram bar,
Ataşyna ýanyp, solanlaram bar,
Ne-hä bir gark olup, ne-de bir ýanyp,
Bu dünýede diri ölenlerem bar.

Wada berseň Aý ýüzli galam gaşa,
Berkligi ogşasyn daglara – daşa.
Garga ýaly gören şahaňa gonman,
Bürgüt dek bir gaýaň başynda ýaşa.

☾ ☾ ☾

Akyl bolsaň, muny aňyňa guýgyn,
Tana ýaradany, Taňryňa uýgun,
Imanyň – derýadyr, ýüregiň – umman,
Ummanyň derýa mätäçdigin duýgyn.

☾ ☾ ☾

Kimseleriň başynda altyndan täç,
Kimseler hem bir döwüm nana mätäç,
Taňrym mätäjiň bir alajyn tapar,
Başy täçlä, meger, tapylmaz alaç.

☾ ☾ ☾

Hergiz çekmegin sen kişi minnetin,
Uly bolsaň-da hiç bolmaz hümmetiň,
Özüň kiçi, ýüregiňem dür kimin
Bolsa, artar mydam gadyr-gymmatyň.

☾ ☾ ☾

Yşk – daragtdyr, owaldan ekilen bu kükrege,
Berkligi köküne bagly, ömri bagly yapraga,
Bady-hazan öwüsse sowuldygy däl ömrüniň,
Köküni goldamaga gaýyp düşýändir topraga.

☾ ☾ ☾

Tebigatyň bu syry owaldan hemmä mälimdir,
Bilmediklere bu sözüm kiçijik bir tälimdir.
Daňa guwan, Günden öwren, gijäni-de unutma,
Säher dogluş, Gün ýaşayyş, gije bolsa ölümdir.

☾ ☾ ☾

Çoh garaşdym, gelmediň sen, sakladym ýoluň seniň,
Belki bu gazabyňdyr, ýa belki-de alyň seniň.
Edil meniň bagtym ýaly gara eken, eý nigär,
Gaşyň bile kirpigiň, zülpüň bile halyň seniň.

☾ ☾ ☾

Dagyň göwsün ýaran çeşme akyp ýatyr şildiräp,
Ol çeşmeden damja düşdi, gül üstüne, buldurap,
Bu gözelligiň üstüne bir gözel hem goşuldy,
Näz edip, seýkin basyp, gaşyn kakyp hem sülmüräp.

☾ ☾ ☾

Yar bolmasa, maňa derkar däl jennet bagy – Erem,
Eý, Alla, geçme günähim, kylma sahawat, kerem,
Her niçik-de bolsa dowzah oduna men çydaryn,
Aýrallyk oduna welin çydabilmen megerem.

☾ ☾ ☾

“Aşyklyk derdine em ýok” – diýdiler, em tapdym,
Yşk daragtynyň köküni palta bilen çapdym.
Şol wagt saplanyp dertden, baksam guran daragta...
Düýbünde gögerip oturan bir nahal tapdym.

☾ ☾ ☾

Hassa men, bir posa berseň em bolar, derman maňa,
Gözleriň - derdime melhem, sözleriň – perman maňa.
Yşk derdine uçramadyklara salyp nazaryň,
Melhem berdiň, eý zalym tebip, rowa görmän maňa.

☾ ☾ ☾

Ir-säher turdum, howanyň ýüzi tämiz, arassa,
Didaryň görmek isläp, bardym gapyňdan ýar, assa.
Eý Allahym, neneň tämiz bolmasyn säherlerim,
Saba bilen syýa zülpünden ýar şana ýöretse.

☾ ☾ ☾

Deňedim men bag gülüne, dag gülüne gül, seni,
Aşyk bolup saýrasamda saýma, sen, bilbil meni.
Güle gonan şeyda bilbil bolmakdan bar ne peýda?!
Bagban bolup suwaraýyn her gün, her aý, ýyl seni.

☾ ☾ ☾

Bagyň gelşigidir gül bilen bilbil,
Hoş owaz bolmasa açylmaz gül, bil,
Baş alyp çykar ýaly dälde görseň,
Bilbil hem saýramaz açylmasa gül.

☾ ☾ ☾

Boşap galan köl deý çekme perýady,
Möwç ur deňiz kimin, joş sen derýa deý.
Ýakynyňy daşlaşdyrmasaň bolar,
Hökman däldir ýakyn etmek her ýady.

☾ ☾ ☾

Belent dagyň gaýasy-da kert bolar,
Oňa çykmak namartlara dert bolar,
Göripler köwýändir dagyň düýbüni,
Azap bilen gaýa çykan mert bolar.

☾ ☾ ☾

“Halaly, haramy salyp mizana,
Ölçäp, agram salmak gerekmi jana?” –
Diýip sorasalar “ýok” diýdi nadan,
“Elbetde, elbetde, wah” diýdi dana.

☾ ☾ ☾

Halallyk daragty ösüp otyrka,
Astynda-da her kim busup otyrka,
Suwaran daragtyň miwe getirmi,
Her kim susak bilen susup otyrka?!

☾ ☾ ☾

Halym agyr diýip arz etse dertli,
Ony goldan namartmy ýa mertmi,
Onçasyn biljek däl, ýöne goldanyň
Derdi onuňkydan üç esse, belli.

☾ ☾ ☾

Dogry, baş bolmaklyk ýaraşar nere,
Emma şat bolmagyn beýgelen sere.
Umman suwy niçe arşa galsa-da,
Ýene ýagyş bolup düşýändir ýere.

☾ ☾ ☾

Daýhanlar hasylyn pelden alýandyr,
Bilbiller joşgunyn gülden alýandyr.
Asmandaky Aýa nurlydyr öýtmäň,
Ol hem öz nuruny Günden alýandyr.

☾ ☾ ☾

Kişi azaşar, ýol bolsa dumanly,
Şeýtana uýarmyş köňli gümanly.
Ne şeýtana uýar, ne-de azaşar,
Ol kişiniň bolsa asly imanly.

☾ ☾ ☾

Gaý turanda deňizler möwç alarmyş,
Ýagyn ýagsa derýalar güýç alarmyş,
Mert kişi namardyň hatasyn geçer,
Namart mydam mertlerden öç alarmyş.

☾ ☾ ☾

Gurhana uýanyň bolar imany,
Ruhnama uýsaň hem alarsyň many.
Imandyr soltany köňül şähriniň,
Bilim şähriniň hem kitapdyr hany.

☾ ☾ ☾

Isle sen daýhan bol, isle-de lukman,
Gazanyp bilersiň öz iýjek lukmaň.
Emma sen ruhuňy baý etjek bolsaň,
Kitaba-da sarpa goýmagyň hökman.

☾ ☾ ☾

Kitap - keramatdyr, kitap - gudratdyr,
Kitap – uly güýçdir, kitap - gurbatdyr.
Kitaba sarpa goýanyň görjegi,
Mydam ýagşylykdyr, sylag-hormatdyr.

☾ ☾ ☾

Imanly bol, galma güman içinde,
Ýoluň ýagtylt, gezme duman içinde.
Ylym göýä dürdür, kitap hem umman,
Dür isteseň gark bol umman içinde.

☾ ☾ ☾

Sözlär bolsaň hergiz manyly sözle,
Nadanlyk şährini ýumur-da, düzle.
Ol şähri düzläre goşun gerek däl,
Derhal hemaýaty kitapdan gözle.

☾ ☾ ☾

Kitapdyr nadanyň ýolun ýagty eden,
Pukaranyň öýün täji-tagt eden,
Derdini-hasratyn öwrüp şatlyga,
Betbagtyň ykbalyn hoşbagt eden.

☾ ☾ ☾

Bir sowaly müň kitapdan gözlän bar,
Müň sowaly bir kitapdan çözlän bar.
Sebäbi, kä kitap «dogrulýar» çygnyp,
Bäş-bäşden çygynman kitap «guzlan» bar.

☾ ☾ ☾

Dana kişi kitapdan many gözlär,
Nadan kişi şöhraty-şany gözlär.
«Kitap – baýlyk» diýseň, akmak kişiler,
Her sahypadan genji-käni gözlär.

☾ ☾ ☾

Bir kitap okasaň köňlün nurlanar,
Ikini okasaň aklyň durlanar,
Okan kitaplaryň hasaby ýitse,
Pähim-paýhas jamyň püre-pürlener.

☾ ☾ ☾

Ýekeje kitabyň agtaryp gatyn,
Artdyran bar sylagyny-hormatyn.
Emma ýüzden gowrak kitap waraklap,
Boş geçirenlerem bolýar pursatyn.

☾ ☾ ☾

Ylymdyr bilimiň gözbaşy – kitap,
Dana gürrüňiniň sözbaşy – kitap,
Köňlün çaň-tozanyn aýyrmak üçin,
Göýä gökden inen ýaz ýagşy – kitap.

Goşgular

Saçlaryň

Ak otagda ornaşsak biz jaý bolup,
Aýym, eda bilen göter saçlaryň.
Nurana ýüzleriň dogar Aý bolyp
Garaňky gijede, ýiter saçlaryň.

Her göremde talwas eder bu ýürek,
Ýumşaklygna hergiz bäs gelmez ýüpek,
Göýä ki her tary altyndan sapak,
Ýary aşygyna çatar saçlaryň.

Saçlaryň galgadyp, nāz bilen ýöräp
Geçeňde doýmaryn yzyňdan garap.
Çöşüp her örümni, goýbersem darap,
Uçlary ýer ýüzün öper saçlaryň.

Tarlary jadyly, zülpleri jamal,
Her çöşüp daraňda taparmyş kemal.
Eger golaý barsam, öwüsse şemal,
Ýüregime tyg deý batar saçlaryň.

Towlananda ogryn-ogryn garadar,
Çöşlenende barmak bilen daradar,
Tarlaryny sepleşdirip, tor eder,
Aşyklary awlap, tutar saçlaryň.

Görenimde, ýarym, nurly keşbiňi,
Weýran etdiň meniň köňül köşgümi.
Nepes aýdar, saçyp anbar-müşgüni,
Ýüregme yşk odun atar saçlaryň.

☾ ☾ ☾

Ezelim häk, eýämem Hak, ýüregim päk,
Watana dönüklük etmäm bolmaz meniň.
Düşsem geda, bo:run pida, düşmän jyda,
Sabr-u kararymnyň jamy dolmaz meniň.

Görüp pakyr, etdim pikir, Haka şükür,
Çeşmim akar, göwnüm çöker, bolsam münkür,
Gije eger çeksem şöwür, ga:Iman takyr,
Yhlas bilen eken bagym solmaz meniň.

Kyl istimag, bolmadyk hak gitmez yrak,
Köýse garak, bolsa çyrag yok intifag,
Ger içtimag kylsa çoh zag bolar nizag,
Bilbil owazyndan güwşüm doýmaz meniň.

Hergiz ogry bolmaz, dogry bolsa ugry,
Asly egri urup nagra, ýakar bagry,
Tapman bähre, görse degre-daşym jebri,
Halka duzak gurmam hergiz bolmaz meniň.

Diňläň kysas, ger aýtsam ders, bolmaz hebes,
Aňmadyk mes – aňy şikest, düşer kapas,
Adym Nepes, pälim-de pes, yokdur nebis,
Ajal ömür tanapymy ýolmaz meniň.

Hoja Ahmet Ýasawy

Gurhana taý hikmetleri,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.
Okap şygryn, pähm etmeli,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Kerwen içre nere ogşar,
Altyn, kümüş, zere ogşar,
Her bir sözi düre ogşar,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Gümrah olsaň ýola salar,
Pakylaryň köňlün alar,
Şuglasy kalbyňa dolar,
Hoja Amet Ýasawynyň.

Kelamy bar nur çäýylan,
Okap jan bersem kaýylam,
Ismi äleme ýaýylan,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Köňlünde iman urar kök,
Ýyglaýyp, gije şöwür çek,
Haka gulluk edişi dek,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Aňlamadyk ser – dumandyr,
Arşy-agla merdiwandyr –
Ähli şygry – bir diwandyr,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Nepes, päk köňül bolgun sen,
Hak yşgyna kül bolgun sen,
Gapysynda gul bolgun sen,
Hoja Ahmet Ýasawynyň.

Aman, Seýidi!

Watan üçin çykyp gyrat üstüne,
Dönmediň çykynça şirin jan, Seýidi!
Ýurduň şan-şöhraty äleme doldy,
Rahat ýat, Diýaryň aman, Seýidi!

...Gurhanlar gömüldi, metjit ýykyldy,
Niçe ýyllar ahy-pygan çekildi,
Goç ogullar başyn goýdy, döküldi
Ene topragyma gyrmyz gan, Seýidi!

Milletiň göreni gohdy, dowuldy,
Hakyň emri bilen bir är doguldy,
Nazar kyl bu güne, geçdi, sowuldy
Türkmeniň başyndan duman, Seýidi!

Wasp eýleýip älem içre ägirdi,
Ýok armanym, bolsam ussat şägirdi,
Dogryňy diýmeklik öňler agyrdy,
Şükür, indi erkin zyban, Seýidi!

Köňül howalanar, ýürekde höwes,
Ruhumyz belentdir, pälimiz-de pes,
Durky bilen saňa uýandyr Nepes,
Aslym sorsaň, türki iman, Seýidi!

Pena bolup dur

Şükür, türkmen ilim, dagdan arkamyz -
Türkmenbaşy bize pena bolup dur.
"Allam" diýjek bolsak ýokdur gorkmamyz,
Beýik Taňrym dilde sena bolup dur.

Türkmen, indi nala çekip, datlama,
Ümzügiň öňe tut, yza ätleme.
Baknalykdan galan agyr ýatlama,
Ýüregmizde şindem yza bolup dur.

Şükür, erkin halkym ýaşar wehimsiz,
Parahat gijämiz, aýdyň sähermiz,
48-de weýran bolan şähermiz,
Bu gün ak mermerden bina bolup dur.

Aňzak gyşym döndi bahar paslyna,
Hak nazar salmyş türk iman nesline,
Şükür, Nepes, göz ýetirdiň aslyňa,
Aslyňy bilmezlik günä bolup dur.

Magtymguly Pyragy

Taňryň nazar salan weli şahyry –
Ylham täji – Magtymguly Pyragy.
Beýik ogluň arzuwlaňy ahyry
Hasyl etdi ýakyn edip yragy,
Beýik şahyr Magtymguly Pyragy.

Bir sözi şöhratym, birisi şanym,
Bir setiri ruhum, biri hem janym,
Bir bendi dinimdir, biri imanym,
Şygylary gözmüň garasy-agy,
Beýik şahyr – Magtymguly Pyragy.

Niçe okasam hem ýene küýsedim,
/Diwanynyň gudratdygyn duýsadyň !/
Şöhle saçan yşygyna köýsedim,
Şygyr sungatynyň ölçmez çyragy –
Beýik şahyr Magtymguly Pyragy.

Jepa çekip derdi-elemi bile,
Halka gulluk etdi galamy bile,
Hak Tagalaň lutfy-keremi bile,
Ahyr jennet içre münmüş Byragy,
Beýik şahyr Magtymguly Pyragy.

Nepes aýdar, derýa içre gark olsam,
Oda ýansam,razy imanly ölsam,
Hakdan içen şahyr patasyn alsam,
Ylham derýasynyň joş uran çagy,
Beýik şahyr Magtymguly Pyragy.

Ruhnama – ylham joşgunym

Ruhnama – Serdaryň ruhy namasy,
Ýaz ýagşy deý tämizleýär kalbymyz.
Gije-gündiz okap gelýär ganasy,
Ýöne ondan ganyp bilmez halkymyz.

Heý-de ganyp bormy akyl-paýhasdan,
Bormy dury çeşmäň suwundan doýup?!
Ruhubelent halkyň ruhy baý has-da,
Ýaşalyň Mukaddes Ruhnama uýup.

Ömürboýy ýüreginde göterip,
Altyn asyrmyzda ýüregin açdy
Serdar

Garaşsyzlyk daňyn atyryp,
Bütin Ýer ýüzüne şuglasyn saçdy.

Serdar paýhasyndan ylham joşguny
Aldym, ýokdur indi meniň armanym.
Ýazanyň ýöne bir dört bent goşgumy?!
Ýok, bu meniň ýürekdäki beýanym.

Şygryýet älemne düşenim üçin,
Owal minnetdar men Beýik Taňryma.
Minnetdar Serdaryň paýhasy üçin,
Hemem minnetdar men asyl-aňryma.

Aňrymyzy, Taňrymyzy tanaman,
Hasaplap bolarmy özüňi türkmen?!
Öňe gidip bolmaz yzyň garaman,
Öwren sen aňryňy – yzyňy, türkmen!

Bu ahwaly Beýik Serdar duýansoň,
Dikeldi türkmeniň gadymy däbin.
Garaşsyz, Bitarap döwlet guransoň,
Türkmeni geljege ädimme-ädim

Alyp barýar guran ak ýoly bilen.
Türkmenem bu ýola düşdi ymykly.
Türkmen owal ahyr namysjaň bolan,
Namysjaňlyk bize berlen gylykmy?!

Ýok, ol gylyk däl, däl, häsiýet,
Ol biziň damarda akýan ganymyz.
Haramlykdan daşda bolmaly millet,
Şonda dünýä ýaýrar şöhrat-şanymyz.

Serdar sargydyňyň manysy şeýle,
Halal gazanmaklyk, halal iýmeklik.
Ýagşylyk edene ýagşylyk eýläp,
Ýamanyň niýetin gözden duýmaklyk.

Bulary owaldan başarjak bolsaň,
Kalbyňda ruh, aňda paýhas bolmaly.
Giň saýaly, bol miweli bag bolsaň,
Gandyryp miwäňden, soňra solmaly.

Gurasaň-da özüň, çykarmaz ýatdan,
Datly miweleňden birje dadanlar.
Ýatlarlar gaçyplar howurdan, otdan,
Giň saýaňda birje düşlän adamlar.

Serdarymyz meňzäp beýik daragta,
Halkyma açıldı ruhy miwesin,
Türkmeni beýgeldip, ýetirdi bagta,
Bir agza garatdy taýpa-tiresin.

Türkmen owal gurjak bolanda döwlet,
Agzybir bolmagy ündäpdir ilki.
Agzybir bolanda hiç synmaz millet,
Hiç kes ýeňip bilmez agzybir halky.

Halkyň aladasyn Serdara goýman,
Herimiz götersek öz gerdenimizde.
Ruhnamanyň paýhaslaryndan doýman,
Köp alkyşlar aýtsak her demimizde.

Şonda Serdar göwni galkynar ýene,
Ýene-de döreder ajaýyp eser.
Ol eser hem siňip kalba hem tene,
Ýürekleň, göwünleň törüne ýeter.

“Turgul” diýdiler ***/Magtymguly Pyragynyň äheňinde***□

Baknalyk tümünde ýördüm ukuda,
Arşdan owaz geldi, "turgul" diýdiler.
"Garaşsyz, erkana boldy Watanyň,
Bipaýan döwrany sürgül" diýdýler.

"Garaşsyzlyk – arşdan gelen keremdir,
Behiştir mekanyň, bagyň Eremdir,
Binýady ýüzleý däl, çuňdur – tereňdir,
Binalaryn dürden gurgul" diýdiler.

"Keramat eýledik toprak-pellerin,
Toprakda taplarys halkyň ellerin.
Garaşsyzlyk daragtynyň güllerin,
Şeýda bilbil bolup, tirgil" diýdiler.

"Türkmen halky Taňra eýläňsoň sena,
Doret di bir äri, bolsun diýp pena,
Owal ýollanypdy dört Beýik kelam,
Ýene biri geler, görgül" diýdiler.

"Haka bagş eýledik gurbanymyzy,
Nepes, iç gudratly dermanymyzy,
Berjaý kylyp biziň permanymyzy,
Soňra jennet içre girgil" diýdiler.

Nurdandyr türkmen

Türkmeniň aslynyň nurdandygynyň
Sebäbi, Taňrymyz nazar salýandyr.
Eziz halkym Haka uzan gollaryn,
Ýene-de gaýtaryp ýüze sylýandyr.

Mukaddes görýändir öýüň ojagyn,
Myhman gelse giňden açar saçağyn,
Gudrat saýyp dutaryny, gyjagyň
Şirin owazyna bagryn dilýändir.

Watanyň topragyn keramat saýyp,
Dönüklük etmegi görýändir aýyp,
Mukaddes Ruhnama jan dilden uýup,
Ruhý günbe-günden arşa galýandyr.

Oguz handyr asly, nurdandyr türkmen,
Görogly beg kimin ärdendir türkmen,
Pyragyň şygry deý dürdendir türkmen,
Gorkut atasyndan paýhas alýandyr.

Halkym dökýän dälde hiç nähak gany,
Parasady bilen beýgeler şany,
Nepes, Watan üçin gaýgyрма jany,
Türkmen ölen-de şehit ölýändir.

Aşyk bolmuşam

Iner kimin yşgyň ýükün çeke aşyk bolmuşam,
Ýüregimi oda salyp, ýaka, aşyk bolmuşam,
Jeýhun bolup, dolup-daşyp aka aşyk bolmuşam,
Mejnuna döndüm çöllere çyka, aşyk bolmuşam,
Perhat kimin yşk dagyny ýyka aşyk bolmuşam.

Arşda Gün ýaşyp ýaňy nurly Aý dolan wagty,
Ýañadan Kuýaş dogan dek äleme indi ýagty,
Nesip eýledi nurana jemalyň görmek bagty,
Guramasyn, çüýremesin hergiz yşgym daragty,
Çeşmeleriň melhem eýle köke, aşyk bolmuşam.

Seni gözläp niçe älem içre seýran eýledim,
Seň ýoluňda başym goýup, janyň gurban eýledim,
Jiger-bagrymy paralap, köňlüm weýran eýledim,

Tozap ýatan yşgyň çölün, görgül, derýa eýledim,
Gije-gündiz gözýaşymy döke, aşyk bolmuşam.

Dözmediňmi meniň çeken hasratyma, ahyma,
Nuruň çäýdyň öň hem nurly Kuýaşyma-Mahyma,
Belki-de gözümiň ýaşy ýuwar meň günähimi,
Indi görmek nesip etmese-de, ol dergähiňe
Sežde kylar men bilimi büke, aşyk bolmuşam.

Öt günämi, owal seniň barlygyňa uýmandyrn,
Neçün mübärek adyňy gursagyma guýmandyrn,
Lybasym çäk edip, abdal jindesini geýmändirn,
Özgäniň yşgyna köýüp, seň yşgyňa köýmändirn,
Nepes arşda gudrat görüp, Haka aşyk bolmuşam.

☪ ☪ ☪

Köz bolar

Mollanepesiň şygryna nezire

Diýdim: "Sözüm bar pynhan." Diýdi: "Ol ne söz bolar?"
Diýdim: "Seniň yşkyňda..." Diýdi: "Goýgun, göz bolar."
Diýdim: "Başym goýaram." Diýdi: "Goýma, näz bolar."
Diýdim: "Köňlüm aňzakda." Diýdi: "Bahar-ýaz bolar."
Diýdim: "Sen dury çeşme."
Diýdi: "Galar sen teşne."
Diýdim: "Bu ne zulumdyr?!" Diýdi: "Bu-da az bolar."

Diýdim: "Görkez gözleriň!" Diýdi: "Bu permanmydyr?"
Diýdim: "Ýok, hassa boldum." Diýdi: "Göz dermanmydyr?"
Diýdim: "Dermandyr, teniň..." Diýdi: "Özgermänmidir?"
Diýdim: "Ýarym, alkymyň..." Diýdi: "Söz bermänmidiň?"
Diýdim: "Daragt miweli."
Diýdi: "Entek şineli."
Diýdim: "Dadyr miwäňi." Diýdi: "Garaş, güýz bolar."

Diýdim: "Ýüzleriň ýagty." Diýdi: "Aslym nurdandyr."
Diýdim: "Sadap dişleriň." Diýdi: "Belki dürdendir."
Diýdim: "Ajaň işleriň." Diýdi: "Kesbi-kärdendir."
Diýdim: "Ähtiň nämeden?" Diýdi: "Namys-ardandyr."
Diýdim: "Bagdaky gülüm."
Diýdi: "Aşyk bilbilim."
Diýdim: "Yüregim gamda." Diýdi: "Aýdym-saz bolar."

Diýdim: "Bürgüde döndüm." Diýdi: "Men gaýaňdyryn."
Diýdim: "Inere döndüm." Diýdi: "Men maýaňdyryn."
Diýdim: "Men yşk daragty." Diýdi: "Men saýaňdyryn."
Diýdim: "Sen ar-namysym." Diýdi: "Hem haýaňdyryn."

Diýdim: "Ýaşylbaş sonam."
Diýdi: "Oglan, goýsana."
Diýdim: "Boşady kölüm." Diýdi: "Guba-gaz bolar."

Diýdim: "Nurana roýuň." Diýdi: "Tümi böwsendir."
Diýdim: "Melhemdir demiň." Diýdi: "Şemal öwsendir."
Diýdim: "Şamar saçlaryň." Diýdi: "Her ýan towsandyr."
Diýdim: "Lebiň balmydy?!" Diýdi: "Aby-köwserdir."
Diýdim: "Ýar, saldyň oda."
Diýdi: "Goýduň uýada."
Nepes, köňlüň her wagt körär, öçmez, köz bolar.

Aşyklaryň ýolun yzlap

Nägehan yşga düşüp, çykdy bu gün seýrana,
Weýrandy yşk külbesi, döndi köşki-eýwana,
Yşk ataşy düşdi kalba, göz gaplandy dumana,
Ýar kirpigi ok olmuş, ogşap gaşy kemana,
Yşk şähriniň şasyn görüp derhal geldim amana,
Ýusup men, Züleýhanyň ismi geldi zybana.

Bu ne gudrat, panyda gördüm bagy-jenneti,
Lagldyr, dür, göwherdir, ýokdur belli hümmeti,
Başyndaky gupbasy göýä metjit gümmezi,
Sežde kylarlar, görse älem-jahan ummaty,
Ýaryň asly nurdandyr, çünki türkmen milleti,
Seýpelmelek men, aşyk bolup Methaljemala.

Ýaryň waspyny eýläp şygry – gazallar ýazdym,
Sözlerimiň barysyn hünji deý ýüpe düzdüm,
Yşk şemaly göterdi, bady-howada gezdim,
Buz ýaly suwa çümüp, özümi oda dözdüm,
Wysala ýetmek üçin niçe daglary gazdym,
Ýarym göýä Şirindir, men hem Perhat hamana.

Yşk ummanynda ýüzdüm, gaý turdy ýeser ýerde,
Gark eýleýip salymy, goýdy çoh agyr derde,
Weýran köňlüm şäheri, döndi göçülen ýurda,
Arşdan ýagyş ýagmasa, öwrüldim häki-gerde,
Bagda gül isläp, çölde aşna boldum guş-gurda,
Leýli ýarymy küýsäp, Mejnunam men, diwana.

Alla nurun çayandyr, mähirden doly ýüzi,
Çeşmim gamaşdy, gubar doldy bu gara göze,
Pelek umyt tanapym dargatdy, üze-üze,
Bagt atym meni taşlap çapyp gitdi dag-düze,
Zöhre gyza gowuşman, uçdum Zöhre – ýyldyza,
Tahyr kimin sandykda akyp gitdim ummana.

Miýesser bolmaz maňa, gara gözüň görmerin,
Ähtimal bu ýagşydyr, oda köýüp ýörmerin,
Hatar-hatar ýyllar geçse, bakydyryn, ölmerin,
Razydyryn Taňrydan, iman ýüpün ýolmaryn,
Ismiň gursakda galar, hergiz tile almaryn,
Nepes ismiňi aýan eýlejegi gümana.

Garaşsyz ýurdum bu gün

Şükür, gaflat ukusyndan oýandym, turdum bu gün,
Lälezarlyga döndi köňül içre gerdim bu gün,
Derdim çohdy, dep boldy hasratym derdim bu gün,
Bagtly geljege sary gadamym urdum bu gün,
Şükür Alhamdililla, Garaşsyz ýurdum bu gün.

Owaz bolmaz gasma dutar, gyjagynda kirişsiz,
Argajy mäkäm bolsa-da haly bolmaz erişsiz,
Diýseler-de: "ýeňiş ýokdur uruşsyz hem göreşsiz,"
Adyl şamyzy paýhas bilen etdi ýurdy Garaşsyz,
Ak mermerden gurulýar binalar, gördüm bu gün.

Hydyr gezen syrly çölüm ýalkandyr ol erenler,
Munda men-men diýen ärler duşman läşin serendir,
Asmanda algyr laçynym erkin ganat gerendir,
Köllerimde – guba gazym, düzümdä – tez jerenler,
Haýbatly, dagda – arslanym, çöllerde – gurdum, bu gün.

Oguz han atamyň ruhy arşdan bize garap dur,
Gorkut ataň paýhasyndan daglaň gary eräp dur,
Görogly beg gyljyn syryp Watanymy gorap dur,
Magtymguly pata bermiş, şygyr – gazal döräp dur,
Tirsegine galandyrlar gudratym – dördüm bu gün.

Pelek bize bu ykbaly berendir serpaý edip,
Guran ylham çeşmesini, gör, derýaýy-çaý edip,
Nepes, owal garyp köňlüm indi bu gün baý edip,
Ýüregimiň joşgunyny ummanlara taý edip,
Şygyr ymaratynyň bir bölegin gurdum bu gün.

Ýaradan Allam

Ýokdan bar eýläp, älemi,
Illeri ýaradan Allam.
Dagy, düzi, umman, derýa,
Kölli ýaradan Allam.

Bu dünýä – Hakyň bereni,
Görmändik beýle keremi,
Jennet içre bag – Eremi,
Gülleri ýaradan Allam.

Göz – ýagşyny gözlär ýaly,
Söz – ýagşyny sözlar ýaly,
Halallygy yzlar ýaly,
Ýollary ýaradan Allam.

Aýak – ybadat eýläre,
Bili dowamat eýläre,
Haýyr-sahawat eýläre,
Elleri ýaradan Allam.

Çagyrmýsam bir Allany,
Hakdan gözleýip daldany,
Sözlärem "Kulhuallany",
Dilleri ýaradan Allam.

Nepes diýr, Perwerdigärim,
Halal eýle meniň kärim,
Ahmet ismin – "elip", "hä", "mim",
"Dallary" ýaradan Allam.

Ruhnama

Ruhnama – ylham joşgunym!
Saňa şübhe döremesin.
Paýhas derýasy joş ursun,
Gazap ody köremesin.

Okanlar gelsin kemala,
Düşmesinler hile-ala,
Gyş düşüp, aňzak şemaly
Daragtyňy yramasyn.

Älem içre saçdyň ýagty,
Ýoluň dürsdür, elter tagta,
Kim ýetmek islese bagta,
Özge ýoldan ýöremesin.

Köňlüm aýdym-saz, bagşy sen,
Ýuwgun kalbym, ýaz ýagşy sen,
Nepes, sözle söz ýagşysyn,
Ylham çeşmäň guramasyn.

Uly eneler hakynda kiçijik goşgy

I

Bizi bu dünýäge inderen mährem
Eneler, men sizi ýaza deňedim.
Ýalňyz galan wagtyň, umyt kölüne
Gonan sonalara, gaza deňedim.

Şarpyk iýsek alyslardan duýduňyz,
Ten ýarasyn gözýaş bilen ýuwduňyz,
Mahmal ýüregňizden çykan hüwdüňiz,
Meýlisde guralan saza deňedim.

Goragmyz bar, diregmiz-de söz bilen,
(Kirpigiň gadyryn diňe göz biler,)
Halatly siz, çünki diňe siz bilen
Saçakda bereket, duza deňedim.

Başlarňyz misli dag, gaýaň beýigi,
Çagalarňyz şol daglaryň keýigi.
Dagdan agajyndan bolan seýige,
Söýget bolanňyzda dyza, deňedim.

Hergiz mertebäňiz gaçyrmasyňyz,
Aýrallyk suwuny içirmersiňiz,
Baky siz kalbymda, öçürmersiňiz,
Öýüň ojagyny, köze deňedim.

II

Buz deý ýürekleriň doňuny çözüň
Tomus siz, nurun saçyp duran, çogly.
Gaýnajagy gazanmyzyň gysyna,
Eneler bilseniz, köp size bagly.

Gözlerňizden ýaş ýerne mähir çogan,
Hem ene siz, hem ata siz, hem dogan,
Kuýaş siz her güni ir-säher dogan,
Ýeke gün görmesek ýüregimiz dagly.

Gam-gussaly, dertli-elemlý wagtyň,
Bir bakyşda tapdym bakylyk bagtyn,
Bilmedim, näme üçin ömür daragtym,
Siz bilen bilbilli, bolmasa zagly.

Beýik maksat-myratlara ýetiren
Enäni sylana Alla ýetirer,

Bu dünýede arkasynda göteren,
Jennet içre seýil eder Byragly.

Söz gerek däl, düşýändiris ümüne,
Düşmedikler derhal gitsin gümüne,
Bile seýran etsek gijäň tümüne,
Göýä gezen ýaly elim çyragly.

III

Bir garnym dok, bir garnym aç mahalym,
Eçildiňiz miwe baryn güýz bolup.
Şükürüm kän Ýaradanyň özüne,
Ol günlerim geçip gitdi düýn bolup.

Kişä bagş eýlemän mährem gujagyn,
Wepaly siz, saklap öýüň ojagyn.
Haýran, meýt bolup ýatyr goç ogul,
Ene çolandy daşyna biz bolup.

Dürmüdiňiz, ýagty saçyp ýoluma,
Ýagşylygy ýar etdiňiz pälime,
Daglar bolup ýaň saldyňyz äleme,
Durkuňyzy sakladyňyz düz bolup.

Ruhum belent, gadamym batly etdiňiz,
Duşmanym derdeser, matly etdiňiz,
Allaha müň şükür, datly etdiňiz,
Saçagymyň tagamyny, duz bolup.

Beýik Ene, gudratyňa döneyin,
Beýik Ene, gurbatyňa döneyin,
Ýürekdäki şerbetiňe döneyin,
Doýmarys içsek-de togsan, ýüz bolup.

IV

Ýürek ýanyp, oda düşse nägehan,
Siz ony sowatjak aňzak gyşymyz.
Sowadanňyz ýagşy, emma, belki-de,
Oda ýanyp bekeyändir başymyz.

Lagl, ýakut, merjen, kümüş hem zer siz,
Ak maýa siz, gerek ýerinde ner siz,
Biziň synamyzda oturjak ýerňiz
Gözmüziň üstünde, gara gaşymyz.

Eneler – ojakda ojar közümiz,
(Öçürmän saklajak diňe özümiz,)
Kör olan mahalmyz, aýak tozuňyz –
Gözmüze sürtýän totuýa daşymyz.

Taňrym yrsgal berekediň kesmesin,
Bagtyň öňe gitsin, yza tesmesin,
Berip dursuň bize ene wesýetin,
Bir suprada taýýar kylyp aşymyz.

Erkana Garaşsyz Watanmyň halky,
Oňa ýetirenem enedir belki,
Gurbansoltan eje, eneleň görki,
Size tagzym edýär Türkmenbaşymyz.

V

Deňedim men sizi pasyllarmyza,
Miweli daragt siz, hiç solmaweriň!
Bahar boluň, tomus boluň, gýüz boluň,
Emma welin hergiz gyş bolmaweriň!

☪ ☪ ☪

Herne barym, jan ejem!

Ene kibi mukaddeslik ýokdur ýagty jahanda,
Waspyň zyýada gelendir zybanymda – dahanda,
Ene mähri bilen gara gözlerime bakaňda,
Gamly göwnümi ýagtyldan sen çyragym, jan ejem.

Özgäniň waspyn etmäge bu ýüregim joşmady,
Ýüregim seniň mähriňden yssy mähre duşmady,
Hyýalym asmanda gaýdy, ýer-zemine düşmedi,
Arzuwym arşa göteren sen Byragym, jan ejem.

Mähir bilen, söýgi bilen tutduň meniň adymy,
Joşgun berdiň, ruh berdiň, gowşatmadyň badymy,
Mähirli gözleriň bilen bu gün meniň ýadymy
Golaýlatdyň, ýakyn etdiň daş-yragym, jan ejem.

Tagzym edýän, käbäm enem, basan aýak yzyňa,
Şygrymyň gözbaşy sensiň, hoş owazym sazyna,
Azdyr huzuryňa baryp, her gün çöksem dyzyna,
Seniň bilen taparyn maksat-myradym, jan ejem.

Käbäm, mahmal owazyň eşidip, uka batmasam,
Ýüregimde arman galar, garyp göwnüň tapmasam,
Ýlhamymyň bir joşundan saňa serpaý ýapmasam,
Ýüregim rahat tapmaz, herne barym, jan ejem!

☪ ☪ ☪

Arzuw
Türkmenistanyň
6 millionynjy raýaty
dünýä inende dörän goşgy

Ataň kuwwatyndan, eneň mährinden,
Dünýäge indiň sen, gül bolup bitgin.
Aýyň tapyp aşyklaryň şährinden,
Bu älemde nurly daň bolup atgyn.

Ýaňy ýagty dünýä inen çagasyň,
Bardyr entek geçilmeli menziller.
Bilgin, eneň-ataň arkadagysyň,
Gulaçlap ýüzgün sen durmuş deňzinde,

Garaşsyzlyk daragtynyň pyntygy,
Ösüp eziz halka salgynyň saýa.
Owal-a hiç wagt synmaz, syndygy
Egrelen daragta bolgunyň paýa.

Haramdan daşda bol, gözle halaly,
Halal gezip entek ýanan adam ýok.
Halaldan daşlaşyp, gözlän haramy –
Özi-hä däl, bu dünýäde a:dam ýok.

Arzuw edýän saňa göwnümi hoşlap,
Hakyň berenine kaýyl bolgun sen.
Bu syrly dünýäniň syrlaryn çöşläp,
Dünýä akyl yetir, aýyl bolgun sen.

Paýhasly □erdaryň □uhnamasy

Ýüregmiň töründen bererin orun,
Sen türkmen halkynyň ary-namysy.
Ýolum açdyň, üzüp baknalyk torun,
Paýhasly Serdaryň Ruhnamasy.

Serdar paýhasyndan naýbaşy kitap,
Köňlümiziň aýdym-sazy, namasy.
Akyl meýdanynda bolup sen togap,
Paýhasly Serdaryň Ruhnamasy.

Geçmişim hem sensiň, sen-de geljegim,
Ruhy dünýämiziň sensiň aýnasy.
Syrlar ummanynda göze iljegim,
Paýhasly Serdaryň Ruhnamasy.

Berdiň türkmenime öçmejek bagty,
Bu bagtdan hiç kimiň gelmez dönesi.
Aýdyň geljegimize saçyp dur ýagty,
Paýhasly Serdaryň Ruhnamasy.

Ser salaňda taryhyna türkmeniň,
Bolupdyr her wagt halkyň danasy.
Muňa güwä geçýär eziz türkmenim,
Paýhasly Serdaryň Ruhnamasy.

Her gün säher bilen...

Her gün säher bilen sylýan ýüzüme,
Garaşsyzlyk dargtynyň ýapragyn.
Tagzym edip, sürtýän gara gözüme,
Ata Watanymyň ene topragyn.

“Bu toprak näme üçin mukaddes?” diýip,
Soramaň siz menden, ýüregi diňläň.
Oňa atalaryň ganlary siňip,
Haram duşmanyňky galypdyr siňmän.

Diýilýär, türkmene ýokmazmyş haram,
Bu türkmeniň aslam toprak ahyryn!
Öňe dyzap barmaň, yzyňa garaň,
Aslyňyz bilseňiz, bilner ahyryň.

Watany berkitmek bize baglydyr,
Sarmaz binýadyny göteriň arşa.
Ganly geçmişimden ýürek daglydyr,
Şol geçmişiň dolanmagyna-da garşy.

Göteriň baýdagyn, parladyň tugun!
Guşlar perwaz ursun mawy asmanda.
Gün hem çäysyn bize egilmez nurun,
Bilbiller saýraşsyn bagy-bossanda.

Sabyrlylyk, paýhaslylyk, adyllyk,
Jemlenendir ýüreginde Serdaryň.
Serdar bilen türkmen bolup at aldyk,
Ruhnama galdyrdy arşa ser baryn.

Başymyzy, serimizi beýgeltdiň,
Kabul et, Serdarym, minnetdarlygym!
Bütün ýer ýüzüne sen äşgär etdiň,
Türkmen diýen Beýik millet barlygyn.

Okaň beýik Ruhnamany

Ruhuň täzelener, durlanar köňlüh,
Okasaň mukaddes Ruhnamany.
Manyly bor berlen baş günlük ömrüh,
Hormatlasaň akyl beren danany.

Diňlemezler gybatkeşiň sözünü,
Namart gara ýere çalar ýüzünü,
Nadan haýyr işe ýumar gözünü,
Açar, görse gohy, şeri, dawany.

Aryflar many deňzinde ýüzerler,
Göwher tapyp, monjuk kimin düzerler.
Akmaklar eline alyp, süzerler
Haram pula içi meýli badany.

Nebis – bela, şeýtan onuň ýarydyr,
Haý diýmeseň, mydam ýüzüň garadyr,
Nebis göýä tene düşen ýaradyr,
Em etmeseň, harap kylar synany.

Ýaman bolsaň ýylan kimin çakar sen,
Jähennem oduna özüň ýakar sen,
Köňül – Käbe, ony neçün ýykar sen,
Ynsan göwnün tapyp, gurgun Kábäni.

Nepes, hak sözlegin, hak – köňül nagşy,
Hakykat dänedir, gömseň-de ýagşy,
Paýhas buludyndan adalat ýagşy
Ýagsa, arşa çyka:r ýerden dänäni.

☪ ☪ ☪

Türkmeniň ruhy sütünleri

Türkmeniň ruhunyň baş sütüni bar:
Oguz, Gorkut, Görogly beg, Pyragy
Hem olary tirsegine galdyran
Türkmenbaşy – milletiň arkadagy.

Nesil daragtynyň köki – Oguz han,
Tug edip adalat, haky Oguz han,
Uýdurdy ýeke-täk Haka Oguz han,
Magrup-Maşryk, ýakyn-u-daş-yragy.

Gorkut atam akyl-paýhas piridir,
Jahalat şähriniň öçmez nurudyr,

Ölen dälidir, ol bakydyr, diridir,
Ruhy binamyzyň ol bir diregi.

Zaňňarlyk etse-de erki elinde,
Ar-namys ruhunda, pil güýji tende
Jem bolandyr

Görogly beg türkmende –
Bürgüdiň haýbaty, arslan ýüregi.

Magtymguly halk içine garyşyp,
Şygyr aýtdy hoş eýýama garaşyp,
Ýan bermedi ýagy bilen göreşip,
Pähim-paýhas, hoş zybany – ýaragy.

Türkmeniň ykbaly kül içindedi,
Oba, şäher-kendi gum içindedi,
Hem gadymy ruhy tüm içindedi,
Beýik Serdar döräp, ýakdy çyragy.

Medet ber

***/Hezreti Magtymguly Pyragynyň
ruhuna ýüzlenme/***

Şygyr ummanyna atdym özümi,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!
Gudrat saýdym her bir aýdan sözüňi,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!

Ýola düşdüm, gaýnap duran ganyň bar,
Şükür, jismim içre şirin janyň bar,
Gark bolmaryň, umyt atly salym bar,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!

Nadan bolup toplan dünýe malyňdan,
Ýagşydyr alanyň öwüt alyňdan,
Döwlet gelse, gelsin döwet galamdan,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!

Eger Nesimi deý dabanmy soýup
Öldürseler, öler men Haka uýup,
Ýagşy nä, ýaman nä aňyňa guýup,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!

Nepes, diwanyňdan gözledim dalda,
Çünki sözleň batan asala, ganda,
Öňüm tün, gümrah men, çyrag deý ýan-da,
Ýa Hezreti Magtymguly, medet ber!

Süz ýagşy

Eger öwüt berer bolsaň iliňe,
Durmuş eleginden aklyň süz ýagşy.
Halallyk gylyjyn alyp eliňe,
Haramlyk tanapyny üz ýagşy.

Hak sözlegen iki dünýe amandyr,
Göz bilen göreniň hakdyr, aýandyr,
Eşden zadyň ýalanmy-çyn, gümandyr,
Eşden gulagyňdan gören göz ýagşy.

Minnetli zat köňlün diler ýalaw deý,
Jigeriňi oda ýakar alaw deý,
Minnetli goýulan datly palawdan,
Päk ýürekden uzadylan duz ýagşy.

Şeýtany näetlän düşmez allara,
Bagt atyn atlanyp düşer ýollara,
Ahyrýetin ýatlan mömin gullara,
Gyrmyz dondan alty gary biz ýagşy.

Nepes, ýeter bolsaň maksat-myrada,
Gury sözläp, sözüň aldyрма bada,
Dahanyňdan çykan sözüň sal oda,
Soňra bolsa gül suwuna ez ýagşy.

Nury bolbasa

Türkmen, başyň belent tutabilmezdiň,
Hakyň beren iman-nury bolmasa.
Ýamanyň deňinden ötebilmezdiň,
Päliň ýagşylyga sary bolmasa.

Haram iýseň şeýtan köňli şat bolar,
Duşman ýakyn bolar, dostuň ýat bolar,
Haramlyk bir ýanyp duran ot bolar,
Ýakabilmez, ynsan gury bolmasa.

Biwepaga syryň açsaň, syr durmaz,
Ganatyň gyrylar, ýelek-per durmaz,
Şeýda bilbil gursagyny ýardymaz,
Gülleriň tiken-i-hary bolmasa.

Namart kişi är men diýip gürlän bor,
Hak ärleriň muňa akly haýran bor,
Tilki, şagal ýolbars bolup arlan bor,
Daglaryň arslany, şiri bolmasa.

Nepes, söz gudratdyr, gaçyrma ýere,
Belki, melhem bolar dert düşen sere,
Akyl derýa ogşar, sözler hem düre,
Dür görünmez, derýa dury bolmasa.

Gardaşym

Agam Kakajanyň ýagty ýadygärligine□

Neçün ýalňyzlyga eýlediň duçar,
Ýollaryma şöhle saçan gardaşym?!
Dört sany uýaňy goýsaň-da naçar,
Ýapylan gapymyz açan gardaşym.

Tapjak bolup, seni, gözledim arşdan,
Dutardan gözledim, gözledim kirşden,
Daşdasyň ädimden, bir gez, bir garşdan,
Ganat baglap göge uçan gardaşym.

Ýagşydy niýetiň, pesdedi päliň,
Diňe ýagşylykda ýatlaýar ilin,
Guçsaň bolmadymy öz ýaryň bilin,
Gara ýeriň goýnun guçan gardaşym.

Ýollaryňa garap gözlerim girýan,
Özge gardaş bir ýan, agam, sen bir ýan,
Däli-porhan bolup möwç uyan derýaň
Aýrallyk suwuny içen gardaşym.

Tahmyslar

/Mahmyt Gaýybynyň gazalaryna tahmyslar/

Maksudyň etmekdir adem

Kamatyňda miweler jem bolmuş, göýä bag – Erem,
Ger dilesem miweleriň senden soraýyp kerem,
Nalyşymy eşidip, eý şahym, kylmazmyň kerem?!
«Gözleriň jan algujy, kasdymdadyr her dembe-dem,
Dembe-dem çün kasdyň ol maksudyň etmekdir adem.»

Maňa köňlüm gerekmez, saňa peýweste bolmasa,
Neýläýin men bu başymny, yşkyň mesti bolmasa,
Ezraýyla janym bermen, anda destiň bolmasa,
«Ger meni kylmak adem könlüňde kasdyň bolmasa,
Ne üçin kyldyň başymga derdi-hijranyňny ham.»

Bize ata kylmazmyň sen gije, gündiz, subhdemiň,
Göýä ki säher şemaly her nepesiň – her demiň,
Yşkyň ýüki geran gelmiş, dal oldy ki gerdenim,
«Bu ölüm ermesmi kim eýläp rakyby hemdemiň,
Bizge gün-günden beterdir, iltipatyň boldy kem.»

Laglyňy handan kyla sen, dendanyň ne dür, melek,
Biziň bilen besi pursat döwrany-da sür, melek,
Pelek gerdany bat aldy, diýmediň sen: «dur, pelek»,
«Dam eken saýýady-yşkym elgide weh, türpelik,
Nä jähetden beýle kim ol saýdy-waslyň boldy dem.»

Kaýylam, şehla gözüňi görsem-de men narydan,
Gije duşsaň göz gamaşar nury-ala nurydan,
Habar algyn, eý gözel ýar, men dertmest-efgarydan,
«Pyrkatyň derdi elemeler yetgirip her sarydan,
Bir zagyp eýläp, niçe peýweste kaddym kyldy ham.»

Niçe aşyklaň içinden biz bendäni saýlaban,
Kattal kibi gözleriň ýatyr amat peýleban,
Göýä ki çykmyş, terk eýläp ýüregimni, seýle jan,
«Düşmüşem sähralarga mejnun kibi üns eýleban
Wagşy ähli jemg olup, zikrimde bolmuşlar haşam.»

Köňlüm azat etmek üçin zülpüni çözeý diýdim,
Ýetişgen daragtyň alma-enaryn üzeý diýdim,
Gurbannepes, bu gazala tahmysy düzeý diýdim,
«Suzy-yşkym derdini eý Gaýyby, ýazaý diýdim,
Şerhi-derdimden tutaşyp kagyzu ýandy galam.»

Kebap eýlemek istär

Ol gözel ki ýar maňa azap eýlemek istär,
Kattal olup jismimni turap eýlemek istär,
Lebleriniň ballaryn şerap eýlemek istär,
«Gam leşgeri köňlümni harap eýlemek istär,
Hijran ody bagrymny kebab eýlemek istär.»

Bir bakanda sabrymny-kararym alyp ýarym,
Hanjar ile jigerim-bagrymny dilip ýarym,
Göýä ki hüýr-u melek, arşdan gelip ýarym,
«Her lahza bulut ýañlyg zülpüni salyp ýarym,
Gün dek ýüzüne any nykap eýlemek istär.»

Ne-hä beýle keç olmuş, göýä ki bir pelek ýar,
Näwek ile bagrymny eýlemiştir elek ýar,
Lutf kylmady janyma, gökden inen melek ýar,
«Meýl etdi, rakybyň sözüne saldy gulak ýar,
Men aşyky-misgine itap eýlemek istär.»

Jemaly ne ajaýyp, göýä bagda biten gül,
Şeýda olup, saýraýyp jismimni eýledim kül,
Ne-hä dür saça bildim, ne-de bir lal oldy til,
«Gullukda diýsem barmu, meniň dek saňa hiç gul, -
Ýüz müň gul atyn tutdy, hasap eýlemek istär.»

Nepesiň bu sözlerin geň görmäň, görmäň aýyp,
Neýläýin, birýan olup ýüregim gitse köýüp,
Görüň, kylabilmedim ýaryň waspyny ýaýyp,
«Waspyn düzüban dilberiň şygyr ile Gaýyp,
Yşk ähli era töhfe kitap eýlemek istär.»

☾ ☾ ☾

Hemaýyl bolmasa

Dilber, gözler kör olsun görenne kaýyl bolmasa,
Neýläýin men, elip kaddym şindi gaýym bolmasa,
Hergiz Günüm dogmasyn asmanda Aýym bolmasa,
«Otga ýansyn ger köňül ol ýüzge maýyl bolmasa,
Kim gursyn gol hem ol kadga hemaýyl bolmasa.»

Menden özgeler çeşmine hergiz dogalanmasyn,
Çeksin ýüzüne nykabyn, rakyp howalanmasyn,
Aý ýüzli dildar bizden ki hergiz ibalanmasyn,

«Özüni taryp edip, husn içre zibalanmasyn,
Kimde ýarym husny dek şekli-şemaýyl bolmasa.»

Weyran kylyp köňül şährim, ýagmalap göwün galam,
Ol ki maňa soltan boldy, men oňa boldum gulam,
Ruzy-şeb elip kaddyna süjut eýläp boldum ham,
«Hezretinde arzy-halym söýlegeý erdim tamam,
Ger rakyplar sap çekip, garşymda maýyl bolmasa.»

"Janyň gurban eýle" diýip, pelekden gelse seda,
Gara başymny goýaram ýollaryňa, ýar, pida,
Ölerem men, köýerem men roýuňdan düşsem jyda,
«Dergehiňden kowma, kim gul men dogaçy bir geda,
Haýry bolmas bir dogaçy kaýda saýyl bolmasa.»

Nepes, eger içer olsaň, ol ki beýik Hakdan iç,
Haky unudyp, ýar ismin wird kylyp çoh gazandyň suç,
Ýyglaýyp toba kylgyn sen, nägehan olmasyn giç,
«Gaýyby, diwanalykdan ýetmediň maksuda hiç,
Akl ilinden pent eşidip, imdi aýyl bolmasa.»

Gözümden gan geler

Görmesem bir gün ýarymy gözümge duman geler,
Jiger-bagrym oda ýanar, göwnüme güman geler,
Köňlüm, umydyňny üzme, çoh ajap zaman geler,
«Her haçan köňlümge şowky-dilberi-janan geler,
Zagp eder köňlüm ýüregimni gözümden gan geler.»

Laglyny handan kylyp ýar, gülüp oýnar dost kibi,
Gül ýüzün görebilmesem, toýum olar ýas kibi,
Açsa ýüzün, mahy-helal, ömrüm orar das kibi,
«Yşkynyň täsiriden jismim tutaşar has kibi,
Kim çykar azmyn kylyp, her dem agyzga jan geler.»

Kirpikleri tyg olup, bagrymdan geçdi parran,
Arşy-göge baryp ýetmiş menden ki çykan pygan,
Çeşmimiň öňi dumanlap, halym-da oldy geran,
«Iltimasym ol turur çykسا hyýaly birle jan,
Çünki ol demde maňa jan bermegim asan geler.»

Köňlüm hoş olar ismini tilimde wird eýleşem,
Derdime ne dowa bolar roýumny zerd eýleşe,
Neýleý, müjgäni tyg olup janym murda eýleşe,
«Eý tebibi-sadyk-a, ölmekge derdi eýleşe,
Wah, haçan senden bu janym derdine derman geler.»

Daýym dide-girýan eýläp, kaddymy dal eýleban,
Aý ýüzünde tegmil kibi eňekde hal eýleban,
Men misgine tor oklamyş gözlerin al eýleban,
«Dembe-dem gam ilçisin köňlümge ersal eýleban,
Kasdy - janym kylmak üçin leşgeri-hijran geler.»

Nepes saňa tagzym kylar, tüýs ýürekden, Gaýyby,
Ismim älemge ýaýsam razy pelekden, Gaýyby,
Ýandyň, imdi habar al hüýr-u melekden, Gaýyby,
«Donga sygmaý açylyp, gül dek ferehden, Gaýyby,
Hassa köňlümni sorarga ýar eger myhman geler.»

Janymny birýan eýleýen

Yşkdyr saýradyp bilbil dek, hoş zyban eýleýen,
Yşkdyr hasraty bile ýüküm geran eýleýen,
Yşkdyr garrygan çagyň ýene juwan eýleýen,
«Yşkdyr kim dert ile halym perişan eýleýen,
Yşkdyr kim ot salyp janymny birýan eýleýen.»

Yşkdyr gamgyn göwnüme, em boljak, dermany dek,
Yşkdyr aýlanyp geljek, pelegiň gerdany dek,
Yşkdyr hökmün ýöretgen, göýä şa permany dek,
«Yşkdyr kim örtegen bu janymy perwana dek,
Yşkdyr Mejnun kimin jismimni urýan eýleýen.»

Yşkdyr meniň başyma çoh söwdalary salan,
Yşkdyr ki hak bolsa-da jananyň üçin ýalan,
Yşkdyr ol, hanjar alyp jiger-bagrymny dilen,
«Yşkdyr sabrym alyp, bu köýde sergerdan kylan,
Yşkdyr mundag meni biseru-saman eýleýen.»

Yşkdyr owal jan berip soňra ýene öldüren,
Yşkdyr bir gün güldürip, ýene bir gün solduran,
Yşkdyr gam sazyn ýürek ahym bilen çaldyran,
«Yşkdyr kim artdyryp derdimni, efgan kyldyran,
Yşkdyr hesret bile aýnymny girýan eýleýen.»

Yşkdyr, бага giremde istedim alma-nary,
Yşkdyr, joş urup göwnüm, gola aldym dutary,
Yşkdyr, gijeýu-gündiz küýsedim söwer ýary,
«Yşkdyr kim görsedip bul köýüden hijran sary,
Yşkdyr kim dartyban ol ýüzge haýran eýleýen.»

Yşkdyr perwana kimin aýlandyran daşyna,
Yşkdyr kalba gor atyp, oda çoýan gyşyna,
Yşkdyr awusyn hemem balyn atan aşyma,

«Yşkdyr kim her zaman salgan höwesler başyma,
Yşkdyr gül dek açyp, köňlümni handan eýleýen.»

Yşkdyr ki öz nuruny ol nurly daňdan alan,
Yşkdyr ki zulmatyny garaňky-tünden alan,
Yşkdyr ki meniň ruhum soguryp tenden alan,
«Yşkdyr kim ygtyýarym güýç bile menden alan,
Yşkdyr gör, kim meni her işde haýran eýleýen.»

Yşkdyr elip kaddymy egip, öwürmiş dala,
Yşkdyr gümrah olamda ýene-de salan ýola,
Yşkdyr daşymda gorap duran göýä bir gala,
«Yşkdyr söwda salyp, başymga geltirgen bela,
Yşkdyr bidat edip, derbendi hijran eýleýen.»

Yşkdyr aşygy ýar ugrunda kyldyran pida,
Yşkdyr gama batyran, düşürip ýardan jyda,
Yşkdyr ki golaý eden Nepesi ol Hak Huda,
«Yşkdyr kim Gaýyby, soltanlary kylgan geda,
Kim gedalary ýene yşkdyr ki soltan eýleýen.»

Biygtyýar etgen köňül

Eý, meni yşkyň odundan bihabar etgen köňül,
Nägehan yşga düşürip ot-şerar etgen köňül,
Hem sabrymny hem kararym tarmar etgen köňül,
«Eý, meni yşk içre bisabru-karar etgen köňül,
Ygtyýarymny alyp, biygtyýar etgen köňül.»

Mekri-telbis, haramydan yrak-pyrkat eýleban,
Misginlere iki golum desti-nusrat eýleban,
Ýara arzymny aýtmaga ajap pursat eýleban,
«Hatrymny wagdaýy-wasl ile hursant eýleban,
Bu umyt üstünde bihet intizar etgen köňül.»

Her wagt hemdem olup niýet-u pälimge sen,
Dowaýy-derman bolgun dermende halymga sen,
Pul-syratdan geçemde şöhle saç ýolumga sen,
«Yşk dessanyn kylyp bilbil kimin älemge sen,
Gije-gündiz derdi-gamdan ahy-zar etgen köňül.»

Ýagşy kişiň sözün diňle, gulak asma zalyma,
Ýagşy kişiň, gark eýlemez, bar ygtybar salyna,
Eý köňlüm, besdir indi, ah çekib-ä nalama,
«Nala çekmekden özün ryswaýy kyldy äleme,
Il gaşynda bizni ahyr şermisar etgen köňül.»

Nepes, köňlüň ne gowgalar saldy seniň başyňa,
Çoýup ki ýşgyň oduna, tor aýlady daşyňa,
Bakyýetde dönsün, köňül, imanyň syrdaşyňa,
«Gaýyby, ýüz müň höweslerni getirdi başyňa,
Bizni salyp otga, özün berkenar etgen köňül.»

Şuhy-zibalar ýene

Bulut syrylyp Kuýaşym saçdy şuglalar ýene,
Gök asmanda toýnuk gurap geçdi durnalar ýene,
Şeýda bilbil bagda kyldy şirin nagmalar ýene,
«Çykdylar gülgün geýip, ol kaddy-ragnalar ýene,
Kyldylar jan kasdyny ol şuhy zibalar ýene.»

Gyz-gelinler seýr etdi älemi gülüstan edip,
Zülplerine şana urup – ruzy şebistan edip,
Anbar ysly saçlaryny ol ki zerefşan edip,
«Halka-halka arzyn purnury müşk efşan edip,
Garaty-din kyldylar ol zülpi-tersalar ýene.»

Sežde kyldylar görenler elip kibi kamatyn,
Göýä ki berjaý kylmyşlar baş wagt rekagatyn,
Görmäge göz gerek bu hüýrleriň syýahatyn,
«Aldylar aşyklaryň sabry-karary-takatyn,
Düşdiler mähnet otyga zary-şeýdalar ýene.»

Bagşylar ýar waspyn etdi dutar ile, saz ile,
Kölümize guşlar geldi, ördek geldi gaz ile,
Bagda bilbiller saýraşdy müň dürli owaz ile,
«Gül dagy ýaşyl nykabyn aldy ýüzden näz ile,
Bilbili-biçärege kim saldy gowgalar ýene.»

Ýaryň waspyn kylaram, indi erkindir zyban,
Bu günlerimiz sowulmaz, ol ömürlük, bipaýan,
Gökde Günüm nur saçdy, göýä syryldy duman,
«Baglar içre çemenler boldy jennet dek aýan,
Hüýri-gulman dek taryka girdi mirzalar ýene.»

Dag-dereler üstüne gülden jama kyldylar,
Şahyrlar joşup, galam alyp nama kyldylar,
Hoş owazly bagşylar toýda nagma kyldylar,
«Huplar köňlün alyp, näz ile ýagma kyldylar,
Düşdi başymga ajap aşufta söwdalar ýene.»

Gör-ä Nepes, kölüňe gondy bu gün ak guwlar,
Bir-birege gowuşdy aşyk ile magşuklar,
Meýdan üzre göýä ki çekildi ýaşyl tuglar,
«Gaýyby, at segredip meýdanda çäbik şuhlar,
Görsederler özlerin, eýläp tomaşalar ýene.»

Husny-zibasyna men

Dogdy Zöhre ýyldyzy, dönsem hemrasyna men,
Husnuny görüp gark oldum yşk derýasyna men,
Orar ömrümni baş goýsam gaşlary-dasyna men,
«Bolmuşam wale nigäriň kaddy-ragnasyna men,
Eý rafyklar, jan berer men husny-zibasyna men.»

Arzym diňlemese, köňül içre elem bolmuşam,
Gözlerin görmesem, maňa şol gün ölüm bolmuşam,
Pynhandy yşga düşenim, imdi mälüm bolmuşam,
«Gör, ne söwdaýy bolup, ryswaýy-älem bolmuşam,
Kim düşüp men ol perişan zülpi-söwdasyna men.»

Neýleýin men, Haka sygnyp kalby aryg bolmadym,
Kitaby-Kuran okaýyp men ki gary bolmadym,
Yşk ýolunda mejnun oldum, hergiz aryf bolmadym,
«Derdi-mähnetden neteý, bir lahza paryg bolmadym,
Eýle kim düşdüm belalyg yşk gowgasyna men.»

Aşyk olup gözlerine, ulaşdym bir derde men,
Arzuwym arşa galdy, emma şindem ýerde men,
Günde ýüz gez ýanmyşam, yşk ähliniň merdi men,
«Ýar sagyngaç zaman bu gözlerimniň merdümin,
Gark eder men, ýaş döküp şuraba derýasyna men.»

Jiger-bagrymyň ýarasy hergiz gidenok bitip,
Ne-hä bir diri gezýän men, ne-de bir gidýän ölüp,
Çün gaşlaryn ýaý eýläp, kirpiklerin bir-bir atyp,
«Eýle kim müjgän oky bagrymga sanjyldy ötüp,
Aperin tahsyn okydym gaşlary ýasyna men.»

Yşk daragtym boý berende hazan degdi ýapraga,
Ýerden hemaýat gözleýip, gaýyp düşdi topraga,
Jiger-bagrymdan akan ganym siňdirip barmaga,
«Haly-zarym kyssasyn ynşa kylar deh safgaga,
Ýazmyşam takryr edip, bir niçe tугrasyna men.»

Nepes, kim bolsaň-da sen bolmagyn şöhratparaz,
Şöhrat islegen kişige Taňry nazaryn salmaz,
Haka sygnyp iman gazan, imanyň hergiz ölmez,
«Gaýyby, şamyl degilmi husny-kämilge bu söz,
Düşmesin diýp sözledim bu sözni ymlasyna men.»

Lap kyl

Zahyd olsaň, Hak üçin gözleriň pürab kyl,
Pysky-pyjurlyk şährini düzleýip, harap kyl,
Suratyň tämiz kylandan sen köňlüňni nap kyl,
«Sopylyk lafyny urgan, gel, içiňni sap kyl,
Sap edip içiňni andan, soňra imdi lap kyl.»

Eger kalbyň, zeňi ýuwlup, nurdan dolsun diýseň,
Halal gyljy haramlyk tanapyn ýolsun diýseň,
Ruz-u şeb sežde kylyp, Rebbiňe "gol sun" diý sen,
«Hajatym Hak hezretinde ger kabul olsun diýseň,
Bir pakyryň köňlün al, şewkat bile eltap kyl.»

Haka aşyk bolan gullar elip kaddyny eger,
Göge garap gezseň Rahman rehim eýlemez meger,
Kitap oka, Kuran oka, taňlada nepi deger,
«Aryfy-bahry-magany bolmak istär sen eger,
Göwheri-maksudyň istäp, aklyňy serrap kyl.»

Her musulman roza tutar umyt-nyýazy bile,
Bir-birege gadyr-gymmat artar oraza bile,
Arşdan bir seda geldi, ýakymly owazy bile
«Hak diýdi: perwerde kyl nefsiňni endaza bile,
Diýmedi kim iýp, içip haýwan kimin ysrap kyl.»

Haka sygnyp zikr eýle, namazyň kaza eýlegil,
Lal ol dür saçabilmeseň, tiliň hoş lisan eýlegil,
Ylym öwren, ylm yşygna köňlüňni suzan eýlegil,
«Akl ile köňlüňni sen ylm içre mizan eýlegil,
Parh edip ýagşy, ýamanny adl ile ynsap kyl.»

Sarpa goýgun arşdan inen ol Hakyň kitabyna,
Göýä ki nur çäýylandyr sahabyna, babyna,
Nebsiňe haý diýiban, gitme şeytan alyna,
«Isteseň garyşmak ol ähli-weliler sapyna,
Yşk ile jan ber Haka, nefsiňge istihlap kyl.»

Nepes, Haky ýatlagyn, çekmegin zowky-sapa,
Dünýe malyn ýygnaýyp gören barmydyr wepa,
Wirdi-zyban kylan Haky tapar derdine şypa,
«Gaýyby, şägirt olup ussada kim çekdiň jepa,
Gel, hünär harç et, bu magny sözüden esnap kyl.»

Ýamanlykdan ne sut

Köňlüm-ä, bolsun imanyň, biimanlykdan ne sut,
Ýollaryň bolsady ýagty, ýol-dumanlykdan ne sut,
Aksyn eşkiň Hak üçin, özge rowanlykdan ne sut,
«Eý köňül, mähr ile bol, nämähribanlykdan ne sut,
Ýagşy bol, ýagşyga hemdem bol, ýamanlykdan ne sut.»

Her demiñde kylawer sen Hak tagala şükrüñi,
"Lä iläha illa Allah" diýiban eýle zikriñi,
Gijeler telawat kyl, mähw eder telbis-mekriñi,
«Ýagşylyk pikirinde bol, terk et ýamanlyk pikirini,
Ýagşy niýet haýr olur, bu betgumanlykdan ne sut.»

Kaýyl ol Taňryň berenne, dikmän gözüň zaýyda,
Allaha wird eýläp geçir gün-u hepde, aýy-da,
Misgine goluň uzatsaň ýuwlar köňlüň laýy-da,
«Ýagşylyk birle musulmanlarga ýetgir paýyda,
Zulm ile nefsiň üçin kylmak zyýanlykdan ne sut.»

Taňrym maňa baş gün bermiş jahanda gezmek üçin,
Bir melegi ata kylmyş jigerim ezmek üçin,
Ezraýyly-da ýollamyş tanapym üzmek üçin,
«Çerbi-şirinlikde özüň halka görkezmek üçin,
Tebgy-şeýtan birle bu şirin zybanlykdan ne sut.»

Hak dergähinde ki gullar sežde kylp dal olur,
Jurm bahrynda gark olana imany oň sal olur,
Imany bolmasa köňlüň mekr-u hile, al olur,
«Hak sözünde bu tiliň her dem tutular, lal olur,
Totuýy-göýä sen, özge söz beýanlykdan ne sut.»

Ruzy-şeb teähir etmän wırdi-zyban kylsaň Haky,
Kalbyňa nur çaýylar, hergiz bolmaz sen şaky,
Yokdur nepi üýşüp çekseň heriň bir ýan ýüki,
«Kim salahy nefsiň üçin gylny ýaryr sen iki,
Mekri-telbis ile munça hurdadanlykdan ne sut.»

Nepes, gorkmagyn, jismiň galyp ruh uçanda, sen,
Bu dünýeden o dünýäge – bakyýa göçeňde sen,
Gördüň ki arşda Taňryňy, şuglasyn saçanda, sen,
«Gaýyby, hak ýady birle bul aman içinde sen,
Munça dünýä teşwiş ile näamanlykdan ne sut.»

Girýan bolmasyn

Ýa Rep! Bir ýar ata kyl, rakyba aýan bolmasyn,
Gözleri gamhor olsun, hile gurýan bolmasyn,
Saçlaryn boýnuma atsyn, tenim urýan bolmasyn,
«Yşk oduna men kimin hiç kimse birýan bolmasyn,
Ýar waspyn aryzuwlap, hijr ile girýan bolmasyn.»

Kuýaş kibi nurun saçsyn ol nurly uzar ilen,
Syýa saçy manent olsun bir owsunçy mar ilen,
Kaýylam men bend eýlese ol ki turra-tar ilen,
«Hiç kişi ötgürmesin ömrün meniň dek zar ilen,
Takaty bitak olup, haly perişan bolmasyn.»

Hijran ody gözümiň öňün duman eýledi,
Tilim göýä lal oldy, ne hoş zyban eýledi,
Könül näumyt galmady, umydy-iman eýledi,
«Muddagylarnyň jepasy bagrymy gan eýledi.»
Hiç musulman bendeniň duşmany şeýtan bolmasyn.»

Säher-sabada çykyp bagban eýledim kärim,
Gül diýip gol uzatdym, tyg olmuş onuň hary,
Koňul guşum bend eýleş syýa zülpüniň tary,
«Eý rakyby-rusyýeh, git ýar işiginden nary,
Ikimiziň aramyzda nägehan gan bolmasyn.»

Ýa Rebbim, dergähiňden ajap perman eýlegil,
Ol ki hassa halymga dowa-derman eýlegil,
Nepes, sen toba kylyp puşman-arman eýlegil,
«Gaýyby, sen tizräk janyňny gurban eýlegil,
Senden owwal hiç kişi ol ýara gurban bolmasyn.»

Yzhar eýledi

Keç ykbal erkinlige köňlüm intizar eýledi,
Togsan biriň güýzünde Hak arşy nigar eýledi,
Taňrym türkmen topragyny baky läleazar eýledi,
«Ýagdy neýsan ýagmyry, älemni gülzar eýledi,
Saýrady bilbil dagy, derdini yzhar eýledi.»

Garaşsyz bolup ýaýdyk biz älemge hoş ahbary,
Ýaşyl tugumyzy dikdik, mähw edip tug-ahmary,
Ruhumyz galdy belende, köňül çekmez ahmyry,
«Hak tagala gudratyndan ýagdy neýsan ýagmyry,
Ýer yüzüni lülüýi hem dürri-şehwar eýledi.»

Bagda perwaz ursa guşlar per bile – ganat bile,
Garaşsyzlyk daragtyna söýget men kamat bile,
Görogly hem pata bermiş gelip ol Gyrat bile,
«Dürli-dürli don geýip, älem ýene zynat bile,
Görkezip, özün jahan halkyna yzhar eýledi.»

Zybanym erkin saýrap, indi lal olmaz bu til,
Watanymyň waspyn edip göýä bir saýrak bilbil,
Oba-kendimde ekilmiş bägül-u semen, sünbül,
«Läleýi-ahmar benewşe, nerkesi-reýhany gül,
Açylyp her ýan çemenler içre bazar eýledi.»

Ýanardag çarpaýa galyp ogşayar Düldülge kim,
Bir bökende ýetir bizi birniçe menzilge kim,
Bilbil saýrap derdin beýan kylandyr sünbülge kim,
«Jamy-eşret tutdy gül, saky bolup bilbilge kim,
Jurgaýy-laglynda any mesti-humar eýledi.»

Gije-gündiz şükür kylyp, ýüregim Haka uýar,
Kim ýürekden Haka uýsa hak oňa nurun guýar,
Köňül guşum ganat baglap älemge ýaýdy surur,
«Şowk ile älemlere gowga salyp wagşy tuýur,
Her biri bir dilde zikri-hamdy-bisýar eýledi.»

Gülgüzarly Diýarym, geçdi bil ahyň bu gün,
Arşda Alla, ýerde Serdar boldy seň şahyň bu gün,
Nepes, nurun saçdy seniň asmanda mahyň bu gün,
«Gaýyby gördi ajap sunguny Allahyň bu gün,
Hatyryndan joş edip, bu nakşy tekrar eýledi.»

Mergzar oldy ýene

Elwan güller açylyp, älem müşkbar oldy ýene,
Gyz-gelinleň zynaty zernigär oldy ýene,
Şeýda bilbilleň owazy set hezar oldy ýene,
«Çünki nowruz oldy, älem gülgüzar oldy ýene,
Gunçadan güller açyldy, mergzar oldy ýene.»

Älemge seýrana çykan ol gözel ki ýar idi,
Müşki-anbary saçlary göýä ki şamar idi,
Jemg olmuş kamatynda lezzetli nowbar idi,
«Çykdy ýerden reňbe-reň her sebzeler kim bar idi,
Hoş muzeýýen oldy älem, lälezar oldy ýene.»

Meýdanlara gül kibi ýüzlerin ýaýmyş huban,
Aşyklar bilbile döndi, baglar içre hoş zyban,
Çünki jananyň yşkyna düşdi jahyl-u juwan,
«Gül tomaşasyn kylyp bilbil ýene kyldy pygan,
Meý içip gül jamydan mesti-humar oldy ýene.»

Aşyk-magşuklar gowuşdy bir-birege sag-aman,
Äleme yşk nurun hem-de mährin çayyp her zaman,
Ähli kişi Taňryň ismin eýledi wirdi-zyban,
«Başlady guşlar Hudanyň hamdyny, eýläp pygan,
Her biri bir şah üzre kim bikarar oldy ýene.»

Hak Huda ata kylandyr türkmenе ömri-deraz,
Arşy-agladan gelmiş ki bir ajaýyp hoş owaz:
"Eý jemagat, boluňlar bir-birge gaýym biraz"
«Saýa saldy her tarap serwi, çynary-serferaz,
Eşret ählin jemg edip gör, ustuwar oldy ýene.»

Ýagdy neýsan ýagmyry, älemi bostan eýledi,
Hüýrlер saçyn çöşleýip tün-şebistan eýledi,
Yşk ähli hup waspyn kylyp dilde destan eýledi,
«Huplar her ýan çykyp, seýri-gülüstan eýledi,
Yşk ili görди alarny, intizar oldy ýene.»

Türkmeniň köňli hoş oldy görüp şah-perýadyres,
Arşa galdy göýä ki bir münmüş Byragy-peres,
Owaldan türkmen topragna Taňrym berendir nepes,
«Boldy galyp şowky her köňlide bardyr höwes,
Gudraty-Hak birle hoş pasly-bahar oldy ýene.»

Nowgül müşk-anbaryn saçdy ol keremlarni bile,
Bilbilgi mest eýledi gunça semenlarni bile,
Şeýda bilbil egisdi derdin-elemlarni bile,
«Dat, kim döwran berip, munça çemenlarni bile,
Akybet zaýyg bolup gerdi-gubar oldy ýene.»

Nepes, herniçe taryp etsemde mahbuplary,
Ol jananymga ýetmedi bu köňül matluplary,
Ýaramaz kişileriň ýokdur, bil, munda sutlary,
«Haýp, kim eý Gaýyby, munça jahanyň huplary,
Nakl edip bu dünýeden ähli-mazar oldy ýene.»

Elden gider

Yşk daragtyn ursa hazan, nowbar elden gider,
Ýazgydyň ters gelse, saçlary şamar elden gider,
Pynhan söz istegen çagyň, hoş güftar elden gider,
«Eý pelek, neçün seniň döwrüňde ýar elden gider,
Ýar ile kylgan ýene kowly-karar elden gider.»

Yşga düşüp, bu başym ýar ýolunda kyldym pida,
Arşy-aglaýa barandyr menden ki çykan nida,
Yşk oduna köýdürmek üçin ýaratdyňmy, Huda,
«Ygtyýarsyz eý pelek, kyldyň meni ýardan jyda,
Neýleýin, ol dilberim biygtyýar elden gider.»

Taňra iman getirmedim, sygyndym yşk ähline,
Bir ýara sežde kylyp, gark oldum günä bahryna,
Men mätäjem, nesip etmedi çoýunmak mährine,
«Leşgeri-hijran ile gam doldy kalbym şährine,
Köňlümi şat eýleýän ol gamgüsar elden gider.»

Düşmüşem ýardan jyda, gitdi höwesim-meýlimem,
Göýä ki ýasa ogşaýar hoş guralan meýlisem,
Küýsäp ýarymy, Mejnunyň küýseýşi dek Leýlisin,
«Aýyp kylmaň her zaman efgany-zary eýlesem,
Eý muhuplar, suraty-ziba nigär elden gider.»

Garyp bardyr Şasenem diýp jiger-bagryny ezen,
Mejnun bar çöllere çykan, Perhat bar daglar gazan,
Nepes, pata al olardan, hak aşyk ismin gazan,
«Gaýyby, hakdan dilegim, ýetmesin bady-hazan,
Çün hazan wagtynda bilgil gülgüzar elden gider.»

Görsetmez özün

Köňlüm zulmat içre, mah-ruhsar görsetmez özün,
Şirin tilli dilber – hoş güftar görsetmez özün,
Ruz-u şeb roýuna çeşmim zar, görsetmez özün,
«Ýandy janyň hasratyndan, ýar görsetmez özün,
Ögeli diýdim dagy, dildar görsetmez özün.»

Göreýin ýaryň gözlerin, kerem kylawer, ýa Rep,
Zahyd olmasam-da dilden saňa kylaram şerep,
Lagl aby-towpygyndan gansam, teşne oldy leb,
«Takatym gitdi jemalyn görmek üçin ruzu-şeb,
Saklaram gözni niçe bidar, görsetmez özün.»

Yşk meýine teşne olup, gara gözlerne garap,
Diýsem ki: «Şypa bergin ýar, lebleriň eýläp kadah,
Ýollaryma ýagty saçgyn göýä ki bir şamçyrag.»
«Diýdi kim jan ber, dagy ýaryň jemalyn kyl tamag,
Ýogsa asanlykda hiç didar görsetmez özün.»

Kişi aşyk olmazmyş kalbyna ot salmaýyn,
Yşk lezzetini görmez saralyb-a solmaýyn,
Ýar ýolunda başyn goýup, jiger-bagryn dilmeyin,
«Bilbili gör, kim niçe perýady-efgan kylmaýyn,
Gunçadan gül açylyp, gülzar görsetmez özün.»

Ýarymnyň nykaby taýdyr jenneti-dergah ile,
Nykabyň syrsa mehweşim bäs geler ki mah ile,
Leb aby ki aby-zemzem, lebi taý kadah ile,
«Hiç görünmez gözge kim, örteý, diýsem bir ah ile,
Jany-dilni bergeli enwar görsetmez özün.»

Dogsa älemge nur saçyp, rakyp eýleýip günü,
Darka ýarar köňlüm içre düşen zulmaty-tüni,
Çünki, gözellik berlipdir, husn içre bolmuş gany,
«Tutdy zeň aýineýi-dil, kaýda görgümdir any,
Baglady göz ýoluny zeňgar, görsetmez özün.»

Nepes, kime aýdar halyň, kime kylar sen beýan,
Ol näzenin peýgamyň diňlemejigi aýan,
Halym gün-günden gerandyr, gözümge geldi duman,
«Gaýyby, jan ýetdi agzymga, öler men bigüman,
Jilwe eýläp ol buty-aýýar görsetmez özün.»

Duşwar ekendir bilmedim

Yşgyň meniň köňlümge saýýar ekendiir bilmedim,
Oňa uçgundyr öýtmüşem, nar ekendir, bilmedim,
Köňlümü oda ýakan dildar ekendir, bilmedim,
«Dilber-a, yşgyň gamy bisýar ekendir, bilmedim,
Men diýdim asan imiş, duşwar ekendir, bilmedim.»

Pelek-Zemin arasynda men ki galmyşam ahat,
Ýa Rebbim, gördük azap, derde goýma der lahat,
Nowgül-ä, dagy-hijranyň boldy bize, gör, ryhlat,
«Gülşeni-husnuň tamag eýläp, besí kyldym jahat,
Gülge tekrow set hezaran har ekendir, bilmedim.»

Gül ýüzüň nykabyny jennete derbent eýlediň,
Lebiň şeker-baly bilen bizi sermest eýlediň,
Ahyrynda şadyman göwnümni dertment eýlediň,
«Jan guşun mähriň tanaby birle peýwent eýledim,
Aldy janym, ahyr ol bent dar ekendir bilmedim.»

Ýüzüň güldür – lebiň gunça, gözleriň göýä nerkes,
Bilbil kibi saýradyban, her dem artdyrar höwes,
Bilmedim, yşkyňa köýmek bähremi ýa-da hebes,
«Sa:gynyp yşkyňny hem özümge kyldym hemnefes,
Kasdy janym, algyjy aýýar ekendir, bilmedim.»

Aýda bilmedim jananynga peýgamym, neýleýin,
Ne saýrady, ne-de lal oldy zybanym, neýleýin,
Nepes, yşk derýasynda gark oldy salym, neýleýin,
«Gaýyby, pyrkat odunda ýandy janym, neýleýin,
Munça mähnet alnymyzda bar ekendir, bilmedim.»

☾ ☾ ☾

Akybet

Köňlüm yşga düşüp başda, perwana boldy akybet,
Niçeler ýanyşym görüp, haýrana boldy akybet,
Neýläýin, diri galjagym gümana boldy akybet,
«Ah, kim janana, kasdyň jana boldy akybet,
Çykdy janym, galdy ten weýrana boldy akybet.»

"Yşk derdiniň emi meýdir, çykmagyn meýhanadan" –
Telbäniň pendí bu, emma pähim berdi dana-da:
"Meý däl ahyr seniň köňül şähriňi weýran eden"
«Akyl sabrym, pähmi-dil azm etdi bu weýranadan,
Baş alyp her birisi bir ýana boldy akybet.»

Nägehan yşk ataşy köňlümde ki peýda bolup,
Göwün galamy otlady, galdy boş meýdan bolup,
Uçdy gitdi umyt guşum, galdym bipeýda bolup,
«Zülpi söwdasyga ýüz köňlüm kibi şeyda bolup,
Ýüz goýup sähralara diwana boldy akybet.»

Ýar diýip bu dünýäniň geçdim mülk-u malyndan,
Gözlerinde hile gördüm, howatyr alyndan,
Çeşmim dumana gaplandy, azaşdym yşk ýolunda,
«Ýarga derdimni aýan eýläрге derdim halydan,
Dolduryp gan gözlerim peýmana boldy akybet.»

Yşk şähriniň guly boldum, gol-aýagym baglanyp,
Jiger-bagrym gara köýük, yşk oduna daglanyp,
Geçirdim gündizlerim ah çekip, gije aglaýyp,
«Göz garasyn suw kylyp, kirpiklerim sap baglanyp,
Kim dararga ýar zülpün şana boldy akybet.»

Zülpi-taryny jennete barýan ýol bildim weleýk,
Öňüm tün, ýüz şuglasyndan men ugur aldym weleýk,
Hüýr-u melek isleýip, köňlüm oda saldym weleýk,
«Aşnalyk eýleýin diýp, jan pida kyldym weleýk,
Kylmady perwa maňa, bigäne boldy akybet.»

Neýleý, Nepes yşk era Perhat deý esger bolmady, ?
Derdimniň beýany "Leýli-Mejnun" deý eser bolmady,
Yşk ähli okady şygrym, "haýp" diýen ser bolmady,
«Gaýyby, her niçe jan çekdim miýesser bolmady,
Hijr era barça işim efsana boldy akybet.»

Derhem eýlegil

Jananym, bizi özüňe baky hemdem eýlegil,
Lagly-lebleriň ballaryn aby-zemzem eýlegil,
Aýak ýalaň basgylap göwrämi makdam eýlegil,
«Düşmesin ýüz-gözüňe, zülpüňni ham-ham eýlegil,
Şana eýläp sen any ýüzüňde derhem eýlegil.»

Men ki Garyp olmuş, seni Şasenemge meňzedip,
Bend eýle, saçyň boýnumga at kemende meňzedip,
Her nepes anbary-buýuň ol semenge meňzedip,
«Gül ýüzüň üzre saçyňny kim çemenge meňzedip,
Sep ýene gül suwuny, üstüňge şebnem eýlegil.»

Yşk oduna perwanaýam, köýmerinmi eýse men,
Tenim urýan kylsa oduň niçe zireh geýsemem,
Teşne oldum, gandyр eýläp leb suwuňdan meý, senem,
«Senden aýry ýok durur sabrym-kararym eý senem,
Aşyky-bidilni gül ýüzüňge hemdem eýlegil.»

Wysalyna ýetmäge gije-gündiz ýortdurar,
Jemalyna aşyklar sütemine mert durar,
Yrak düşsem, mahy-sal mähw olmaz hiç, dert durar,
«Derdimi yşkyň gamy eý ýar, her dem artdyrar,
Şerbeti-laglyň bile derdimge merhem eýlegil.»

Ger görsem Aý ýüzüňi deştim ki olar gülzar,
Hergiz doýa bilmenem görsemde men set hezar,
Gelgin mahy-tabanym, janym eýlärem nisar,
«Eýledi hijri-pyrakyň köňlümi mahzun, ýar !
Waslyňa wasyl kylyp, aşykny bigam eýlegil.»

Ýagmalady köňül şährim, janym aldy gasyby,
Görüme tuguny dikmiş, men olmadym galyby,
Nepes, Hakdan dilärem, duşsun onuň naýyby,
«Wagdaýy-waslyňga jan berdi nigärim, Gaýyby,
Seýr edip üstümge gel, gabrymny horram eýlegil.»

Dönmezem

■Mähri hatynyň gazalyna tahmys■

Her ne bolsa, Taňrym, zülpi-tardan men dönmezem!
Pisse dahan, ýaňagy alma-nardan men dönmezem!
Kamatynda jemg olgan nowbardan men dönmezem!
«Eý jahan halky, biliň kim, ýardan men dönmezem!
Serwi kaddu läle dah dildardan men dönmezem!»

Girmişem ýar bagyna, güllerini tirmäge,
Lagly-lebiniň balyna teşne olup, sormaga,
Ýar saçlaryn çöşleýip, gaýta-gaýta örmäge,
«Küfr zülfünde habybyň yşkyla jan bermäge,
Gelmişem Mansurybeş berdardan men dönmezem.»

Ne gudrat, bakyýa göçmän, görmüşem bagy-erem,
Demadem habar almasaň çekmişem derdi-elem,
Jellat gözleriň biläni al janym, kylma kerem,
«Dilber-ä, ähd eýlemişdim ýoluňa janym berem,
Dostum, wa alla ol ykrardan men dönmezem!»

Niçe menzil ýol aşdym melek kibi ýar üçin,
Lagly handan, dendany ol dürri-şehwar üçin,
Men ki başym goýaram saçlary şamar üçin,
«Zahyd-a, döndiň ise ger ýardan sen nar üçin,
Ýanaýyn ol nara men, ol ýardan men dönmezem!»

Rebbim, nesip etmesin görmek eşkin Mähriniň,
Göz öňümden gidermen hergiz keşbin Mähriniň,
Nepes, wird eýle gije-gündiz ismin Mähriniň,
«Janyna kasd eýlemiş hunriz çeşmiň Mähriniň,
Bereýin biň janse ol hunhordan men dönmezem!»

Hormatly okyjylar!

Şygyr sungatynyň tarlaryny oňaryb-u oňarman tirpildededenim üçin beýik söz ussatlarynyň
öňünde, galyberse-de siziň ähliňiziň öňüňizde ötünç soraýaryn! Ähli tankydy bellikleriňizi şu salga
iberip bilersiňiz:

E-mail: gurbannepes@mail.ru